

DRAUGAS

2ND CLASS
JUNE 8 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 8, 1993

Nr. 108

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuva dalyvauja Baltijos laivynų manevruose

Vilnius, birželio 7 d. (Elta) - Lietuvos karinio jūrų laivyno fregata su 65 jūreivių įgula dalyvavo birželio 8 d. Baltijos jūroje prasidedančiuose manevruose „Baltops-93“, kuriuos rengia JAV gynybos ministerija. JAV flotilijų partneriai juose taip pat bus Danijos, Vokietijos, Suomijos, Lenkijos, Švedijos, Didžiosios Britanijos, Olandijos ir Rusijos karo laivai. Manevrus stebės Norvegijos, Latvijos ir Estijos karo specialistai.

Manevrų metu bus mokomasi bendrų veiksmų, vykdant gelbėjimo operacijas, palaikant plaukiojimo tvarką ir užtikrinant teisėtumą (kova su kontrabanda, sienų ekonominė apsauga ir pan.). Jie vyks išilgai prie Baltijos esančių valstybių krantų ir tęsis keturias dienas.

Kodėl atsistatydino Egidijus Bičkauskas

Atsistatydindamas iš Seimo pirmininko pavaduotojo pareigų, Egidijus Bičkauskas sakė norėjęs atkreipti dėmesį į neigiamas tendencijas, kad svarbius klausimus nusprendavo keli žmonės, o jų valia būdavo patvirtinama mechanine balsų dauguma, paaiškino jis. Tokį darbo stilių Egidijus Bičkauskas pavadino buldozeriniu.

Egidijus Bičkauskas Seimo pirmininko pavaduotoju buvo išrinktas pernai, gruodžio mėnesį, kartu su Socialdemokratų partijos vadu, Aloyzu Sakalu, o šiemet vasaryje per rinktas iki Seimo naujojo statuso priėmimo.

Praėjusią savaitę patvirtinus Statutą, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas trečiuoju pirmininko pavaduotoju pasiūlė LDDP frakcijos atstovą Juozą Bernatonių. Opozicinė koalicija Tėvynės Santara savo kandidata nekėlė, tikėdamasi Konstitucinio teismo sprendimo dėl Seimo pirmininko pavaduotojų skaičiaus. Jos nuomone, gali būti tik vienas pavaduotojas.

Egidijus Bičkauskas tikėjosi, kad apie pirmininko pavaduotojų kandidatūrą jis bus informuotas iš anksto, tačiau sužinojo tik taktinį posėdžių salėje. Protestuodamas prieš tai, jis ir pasitraukė iš Seimo pirmininko pavaduotojo pareigų, tačiau sakė aktyviai dirbsiame Seime, ypač teisinės reformos srityje.

Egidijus Bičkauskas sakė nenorįs, kad jo sprendimas būtų vertinamas kaip žingsnis Seimo dešiniosios opozicijos link.

Jeigu Tėvynės Santara nesūlytų savo atstovą į Seimo vadovybę, socialdemokratai Aloyzo Sakalo asmenybei gali atsidurti joje kartu su LDDP frakcijos nariais. Tai bus įvertinta kaip šių partijų suartėjimas. Egidijus Bičkauskas nuomone, socialdemokratai vargu ar to norės.

Kandidatūros į tris Seimo pirmininko pavaduotojų vietas bus svarstomos šią savaitę.

Įkurta nauja politinė partija
Šeštadienį Vilniuje vykusioje

steigiamosiose konferencijose įkurta nauja politinė partija - Lietuvos Centro Sąjunga. Ji įsikūrė Centro judėjimo bazėje. Pradžią centro judėjimui davė buvusios Aukščiausiosios Tarybos Centro frakcija.

Seimo rinkimuose Centro judėjimo kandidatai nesurinko būtinų 4% balsų ir jų sąrašas negavo vietų parlamente. Vienmandatėse apygardose į Seimą išrinkti tik du Centro judėjimo kandidatai - Egidijus Bičkauskas ir Romualdas Ozolas.

Steigiamosios konferencijos išvakarėse Centro judėjimas turėjo apie 150 narių ir tiek pat rėmėjų.

Romualdas Ozolas sakė, kad Centro Sąjunga sieks politinio bendradarbiavimo su Socialdemokratų partija, Liberalų Sąjunga, Nuosaukiųjų Judėjimu. Centro Sąjunga gins vidutinių sluoksnių interesus.

Sąjungos pirmininku išrinktas 53 metų amžiaus filosofas, Seimo narys Romualdas Ozolas. Jis buvo vienas Sąjūdžio steigėjų 1988 metais ir aktyvus jo dalyvis. Pirmojoje po nepriklausomybės atkūrimo Kazimiero Prunskienės vyriausybėje (1990 m. kovo - 1991 m. sausio) Romualdas Ozolas užėmė vicepremlerio postą.

Teisingumo ministerija atsisakė įregistruoti Rusijos piliečių organizaciją

Teisingumo ministras Jonas Prapiestis susitikime su Rusijos ambasadoriumi Nikolaj Obertyševu paaiškino aplinkybes, dėl kurių atmetamas Rusijos piliečių asociacijos „Rosija“ prašymas įregistruoti jos įstatus. Šią organizaciją nori įregistruoti Rusijos, o ne Lietuvos piliečiai, pasakė ministras. Tai prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams.

Asociacija „Rosija“, susikūrusi pernai Maskvoje, turi savo skyrius kai kuriose buvusiose sovietų respublikose. Jos tikslas yra ginti rusų tautybės žmonių socialinius ir kultūrinius interesus.

Jonas Prapiestis priminė, kad Lietuvoje įregistruotos ir oficialiai veikia šešios rusakalbų gyventojų organizacijos, tarp jų Rusų kultūros centras, Rusų kalbos mokytojų asociacija, Stačiatikių religinio švietimo draugija. Šiuo metu svarstoma galimybė įregistruoti labdaros organizacijos „Rusij dom“ („Rusų namai“) įstatus.

Jonas Prapiestis priminė, kad Lietuvoje įregistruotos ir oficialiai veikia šešios rusakalbų gyventojų organizacijos, tarp jų Rusų kultūros centras, Rusų kalbos mokytojų asociacija, Stačiatikių religinio švietimo draugija. Šiuo metu svarstoma galimybė įregistruoti labdaros organizacijos „Rusij dom“ („Rusų namai“) įstatus.

Didėja nedarbas

Nedarbas Lietuvoje per gegužės mėnesį padidėjo nuo 1.4% iki 1.5%. Birželio 1 d. darbo biržoje įregistruoti 31,487 bedarbiai.

Tarp miestų didžiausias nedarbo lygis ir toliau yra Panevėžyje - 2.3% (2,332 bedarbiai), o mažiausias Kaune - 0.3% (1,711 bedarbių). Vilnius pirmauja bedarbių skaičiumi - 6,865, tačiau nedarbo lygis čia - 1.6 procento.

Kas penktas bedarbis Lietuvoje yra vairuotojas arba traktorininkas, kas septintas - žemės kvalifikacijos darbininkas, kas dešimtas - ekonomistas ir statybininkas.

Praėjusį sekmadienį Ispanijoje vykusiuose rinkimuose į valdžią vėl sugrįžo dabartinio ministro pirmininko Felipe Gonzales valdančioji socialistų partija, bet nustojo nemažą vietų skaičių parlamente, kurias laimėjo Konservatyvioji Liaudies partija. Nuotraukoje - balsai skaičiuojami Madride.

Lietuva negali didinti Rusijos izoliacijos

Vilnius, gegužės 28 d. - Spaudos konferencijoje gegužės 27 d. Lietuvos Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius pažymėjo: „Retai kuri sritis daro tokį įtaką ekonomikos vystymuisi ir valstybės klestėjimui, kaip ta sritis, kuri užtikrina valstybės saugumą ir stabilumą“. Todėl nemažai laiko spaudos konferencijoje buvo skirta karinių gamyklų tolesnio panaudojimo problemai.

Kaip buvo rašoma „Lietuvos ryto“ laikraštyje, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, pažymėjęs, kad dėl to esama skirtingų, net diametrinių priešingų nuomonių, pranešė, jog vyriausybė savo posėdyje priėmė sprendimą, kad „ekonominiu požiūriu tikslinga panaudoti buvusių karinių gamyklų potencialą Lietuvos ekonomikai, ir kad būtų naudinga kurti bendras įmones su civilinėmis Rusijos struktūromis, jei šios pareikštų tokį norą“.

A. Šleževičiaus teigimu, tam pritarė ir valstybinė derybų su

Rusija delegacija, nors ir ji nedavė galutinio atsakymo į labiausiai diskutuojamą klausimą: ką laikyti judama tu gamyklų turto dalimi. Ministro pirmininko nuomone, reikia išskirti bendro su Rusija šio klausimo sprendimo, kad neatsitiktų, kaip su Šiaulių gamykla, kada buvo išvežta visa aktyvioji turto dalis. Įvertinus judamąją turto vertę, bus galima nustatyti ir šalių įstatinio kapitalo dalį šiose įmonėse.

Ministras A. Butkevičius, be to, paaiškino, kad tai bus ne karinės, o civilinės gamyklos, kurios neturės nieko bendra su Rusijos kariniu pramoniniu kompleksu ir, ministro nuomone, Lietuvai nenaudinga naikinti tokias gamyklas. „Jei mes turėsime galimybę gauti iš Rusijos atsarginių dalių ir perimti užsąkymų paketą, tai bus akivaizdi nauda Lietuvai“, pasakė A. Butkevičius.

Ministras taip pat patikino, kad jo vadovaujama ministerija „nėra suinteresuota sueti

kokį nors karinį bendradarbiavimą, atkuriant Varšuvos pakta, ir turi aiškias nuostatas“.

Aiškindamas Lietuvos poziciją dėl stojimo į NATO, A. Butkevičius pasakė kad Lietuva orientuojasi į Europos kolektyvinio saugumo sistemą, bet „mes negalime didinti Rusijos izoliacijos, kurti tam tikrą konfrontaciją ir tuo pačiu tikėtis, kad mūsų saugumas padidės“, Ministras mato Lietuvos misiją mažinti tą konfrontaciją ir sieks, kad Lietuva tą misiją atliktų.

Atostogaujančius ministrus pakeis kiti ministrai

Vilnius, gegužės 28 d. - Kaip rašo „Lietuvos rytas“, atostogaujančius ministrus šiemet pakeis ne jų pavaduotojai, kaip būdavo iki šiol, o kolegos ministrai.

Pavyzdžiui, krašto apsaugos ministrą pavaduos premjeras, ekonomikos ministras po 32 dienas bus ir energetikos, ir finansų ministru, o teisingumo ministras laikinai pakeis vidaus ir užsienio žinybų vadovus. Savo ruožtu P. Gylis mėnesį pabus dar ir kultūros ir švietimo ministru, o R. Vaitekūnas - teisingumo ministru.

Lietuvos bankų akcinis kapitalas

Vilnius, birželio 3 d. - Lietuvoje dabar veikia 23 komerciniai bankai. Lietuvos Bankas nustatė, kad bankai iki metų pabaigos privalo padidinti įstatinį kapitalą iki 500 milijonų talonų (1 milijono dolerių). Dabar didžiausią akcinį kapitalą turi „Vilniaus bankas“ - apie 523,000 JAV dolerių. Mažiausias kapitalas yra „Šiaulių krašto banko“ - tik 48,000 dolerių. Net dešimties bankų įstatinis kapitalas yra apie 80,000-100,000 dolerių. Komerciniai bankai, stengdamiesi įvykdyti centrinio banko reikalavimą, šiuo metu tesia akcijų platšinimą.

Ukmergės akcinė bendrovė „Vilkma“ kas mėnesį išsiunčia į Vokietiją apie 120,000 vokiečių markių. Marškiniai

Rusija peikia JAV politiką Ukrainos atžvilgiu

Kievas, Ukraina, birželio 6 d. (NYT) - Rusijos gynybos ministras Pavel Gračev sekmadienį kritikavo JAV nusistatymą siekti Ukrainos branduolinius ginklus pavesti tarptautinei priežiūrai. Kalbėdamas su reporteriais po susitikimo su JAV gynybos sekretorium Les Aspin, P. Gračev pareiškė, kad Ukrainoje likę branduoliniai ginklai priklauso Rusijai ir tad turi likti Rusijos žinioje.

Amerikos pareigūnai pripažino, kad rusai nepasitiki Clinton administracijos nauja strategija prisivilioti Ukrainą platesnio bendradarbiavimo pažadais. Bet tiek privačiuose, tiek ir oficialiuose pasisakymuose Rusijos pareigūnai neatmetė JAV iniciatyvų su Ukraina, vildamiesi, jog JAV-oms gal ir pasiseks išrūpinti Ukrainos branduolinių ginklų sunaikinimą.

Aspin bandys įtikinti ukrainiečius ir rusus

Vokietijoje pasikalbėjęs su min. Gračev, JAV gynybos sekretorius Les Aspin atskrido į Kieva, kur dvi dienas tarsis su Ukrainos ministrais ir parlamento nariais dėl branduolinių ginklų pašalinimo. Nors Ukrainos gynybos ministras Konstantin Morozov patikino, jog Ukraina atsisakysianti branduolinių ginklų, visvien pripažino, jog dėl to bus sunki kova parlamente.

Rusijos naujoji pozicija sukomplikuoja šias derybas. Iki šiol, nenorėdama užgauti Rusijos, JAV stengėsi neprisistatyti savęs kaip tarpininkės Rusijos ir Ukrainos derybose dėl branduolinių ginklų. Bet iš tikrųjų Washingtonas kaip tik tą vaidmenį atlieka.

Kalbėdamasis su min. Gračev ir JAV ambasadoriumi buvusios sovietinės respublikoms Strobe Talbott, sekretorius Les Aspin bandė įtikinti generolą Gračev, kad spaudimas ir grasinimas diplomatinės izoliacijos neįtikins Ukrainos atsisakyti branduolinių ginklų. Šiuo klausimu „laikas nėra mūsų draugas“, pasakė vienas aukštas JAV pareigūnas, tvirtindamas, jog būtina išbandyti naują JAV politiką.

JAV administracija taip pat stengėsi įtikinti rusus, kad ši nauja JAV politika nereiškia, kad JAV-oms nebe rūpi, kad Ukrainoje neliktų branduolinių ginklų ir kad tuo JAV nebando su Ukraina sudaryti sąjungos prieš Rusiją.

JAV didina bendradarbiavimą ir su Rusija

Norėdamos įrodyti, kad JAV nori stipresnių ryšių su Rusija, sekr. Aspin papasakojo, kad JAV yra numatę bendras JAV-Rusijos kariuomenių taktikos palaikymo operacijų treniruotes, kurios galėtų vykti ir Rusijoje, ir Europoje.

sivumi iš Alytaus medvilnės kombinato medžiagos. Vokiečių firma „Sohl & Sohlke“ už juos moka po dvi su puse markių. Stengiantis įvykdyti užsakymą, teko priimti naujų žmonių. Dabar firmoje dirba apie 850 darbuotojų. Rudenį Ukmergėje numatoma statyti bendrą Lietuvos-Vokietijos įmonę.

Be to, sekr. Aspin pranešė, kad JAV pakeis savo povandeninių laivų operacijas teritorijose, kurias naudoja Rusijos strateginiai povandeniniai laivai. Iki šiol JAV povandeniniai laivai sekiojo Rusijos povandeninius laivus ir dėl to jau dešimt kartų JAV ir Rusijos povandeniniai turėjo avarijas. Nors JAV negalėjo pasakyti, kaip pakeistos operacijos, nes visos povandeninių laivų operacijos yra slaptos, sekr. Aspin pasakė, jog dabartinis pertvarkymas žymiai sumažins galimybę JAV ir Rusijos povandeniniams laivams atsitenkti vienas į kitą.

Pagal JAV planą ginklai išmontuojami Ukrainoje

Pagal JAV administracijos planą, kurį sekr. išdėstė ministras Gračev, branduoliniai ginklai bus nuimti nuo Ukrainoje esančių raketų ir laikinai bus laikomi Ukrainoje tarptautinių inspektorių priežiūroje. Palaipsniui jie bus siunčiami į Rusiją, kuri jų radioaktyvią medžiagą galės parduoti JAV-oms su savo branduolinių ginklų radioaktyvia medžiaga.

Tuo planu norėta nuraminti ukrainiečių susirūpinimą, kad jie nustos nuo jų ginklų nuimto parduodamo uranijus pelno arba, kad rusai nuo ukrainiečių raketų nuimtą uranijų uždes ant savų raketų.

Bet kalbėdamas su reporteriais po susitikimo su sekr. Les Aspin, gen. Gračev perspėjo, kad Washingtonas neturi bandyti tarpininkauti tarp Rusijos ir Ukrainos vykstančiose derybose, o turėtų remti Rusiją, jei spaudžiant Ukrainą ištesėti savo pažadą panaikinti savo branduolinį arsenalą. Gračev nori, kad visos raketos su branduoliniais ginklais būtų tiesiai išvežtos į Rusiją ir ten išmontuojamos ir jų uranijus parduodamas JAV-oms. Jis taip pat išreiškė abejonę, ar įmanoma užtikrinti Ukrainoje laikomų branduolinių ginklų saugumą.

JAV pareigūnai, nors pripažindami kad gen. Gračev kritikavo JAV planą, skubėjo patvirtinti, kad generolas neatmetė jo kategoriskai. Ir nepaisant Rusijos kritikos, JAV pareigūnai yra įsitikinę, jog Maskva vertina JAV pastangas įtikinti Ukrainą atsisakyti branduolinių ginklų. Bet tuo pačiu metu, kai sekr. Aspin stengėsi užtikrinti Rusiją, kad JAV nenusių grėžia nuo Rusijos, jis taip pat turi užtikrinti Ukrainą, kad nebando jos vienašališkai nuginkluoti.

KALENDORIUS

Birželio 8 d.: Medardas, Vilhelmas, Kaliopas, Germinė, Merūnas.

Birželio 9 d.: Šv. Efreimas diakonas mokytojas, Felicitus, Maksimijonas, Gintas, Gintė.

ORAS CHICAGOJE

Antradienį saulė tekėjo 5:15, leisis 8:24. Temperatūra diena 83 F (28 C), debesuota, tvanku, naktį 61 F (16 F).

Trečiadienį saulė teka 5:14, dalinai debesuota, gali palyti, panaši temperatūra kaip antradienį.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NORMALUS SENĖJIMAS

Dr. ANTANAS RAZMA, SR

Mes esame laimingi, gimę šiame progreso šimtmečiuje, nes galime gyventi ilgiau, būti sveikesni, džiaugtis įvairiais patogumais, ko mūsų seneliai, o ypač proseneliai, neturėjo.

Vyrai dabar lengvai pasiekia 70 ir daugiau metų, o moterys — 80-90 metų. Praeitame šimtmečiuje žmonės gyveno pusę to vidurinio amžiaus, kurį mes turime dabar laimę pragyventi. Žinoma, senėjimo ir mirties niekas negali išvengti, todėl yra naudinga apskritai susipažinti su senėjimo procesu ir įvairių mūsų kūno organų pasikeitimais.

Iš eilės suminėsimė žmogaus kūno organus, atkreipdami dėmesį į pasikeitimų vyksmą ir kaip prie jo prisitaikyti senatveje.

Oda

Tai didžiausias žmogaus kūno organas, kuris, kaip koks maišas, apgaubia visą žmogų, visus kūno audinius, ir apsaugo juos nuo pavojingų saulės spindulių, užkrėtimų — infekcijų — nuo skysčių išgaravimo ir kitų pavojų. Neteikęs odos, žmogus greitai miršta.

Su senėjimu keičiasi odos sluoksniai. Oda plonėja, atsiranda raukšlių, greitai išdžiūsta, pasidaro sausa. Ypač tiems, kurie daug saulėje „grąžinasi“, veidas ir apskritai oda susiraukšlėja.

Reikia labai budėti ir anksti pastebėti visokių odos pasikeitimus. Tuo apsaugosime nuo vėžio. Štai keli odos vėžio pavadinimai: „melanoma“, „basel cell“, „squamous cell“. Yra ir daugiau, tačiau pavojingiausia — „melanoma“. Esant įtarimui, geriausia kreiptis pas odos ligų gydytoją.

Yra ir kitokių odos ligų, kurios nepavojingos — tai visokios dėmės ir pakilimai, pvz.: „senile keratosis“, „liber spots“ (tamsiai rudos dėmės ir dėmelės), „skin tag“.

Kad oda nebūtų sausa, vartoti kremus su „lanolin“ arba tikrąją alyvą. Patartina vartoti muilus, kurie neturi alkaloidinių medžiagų, pvz.: „Dove“, „Basis“ ir pan.

Raumenų, kaulų, sausgyslių ir kremzlių sistemos

Raumenų kiekiai sumažėja, jų vietas atsiranda riebalai; sausgyslės ir sąnarių kremzlės keičiasi, darosi mažiau elastingos — kietėja, kalkėja. Kaulai praranda kalcijų — minkštėja („osteoporosis“), ypač moterims po 40-50 metų amžiaus dėl hormonų (estrogeno) sumažėjimo. Dažni kaulų lūžiai: stuburo, riešo, šlaunies („hip fractures“).

Kai kurie žmonės yra nelaimingesni, nes turi įvairių rūšių artritus.

Norint sulėtinti minėtus raumenų, kaulų, sausgyslių, kremzlių pasikeitimus, reikia reguliariai — kasdien ar kas antrą dieną — daryti įvairią mankštą: plaukimą, vaikščiojimą, šokimą, įvairius judėjimus, atlikti namų ir kiemo darbus.

Reikia naudoti sveiką maistą: daug daržovių, vaisių, proteinų (ypač žuvies), karbohidratų; vengti: gyvulinių riebalų (sviesto, grietinės, kiaušinio trynio, riebios kiaušienos ir jautienos; naudoti augalinius riebalus; margariną, alyvą.

Reikia naudoti kalcijų — gerti 1% liesumo pieną, ar imti kalcijų tabletes.

Taip pat naudoti vitaminus, ypač vit. A, E, ir dažnai „B-complex“. Moterims patartina imti estrogeną, žinoma, pasitarus su gydytoju.

Kaip anksčiau rašiau, nesant kontraindikacijos, patartina imti vieną aspiriną (325 mg) kas antrą dieną.

Akys

Regėjimas taip pat negali išvengti senėjimo pasikeitimų. Ypač reikia nepavėluoti, nustatant diagnozę glaukoma, nes ji greitai priveda prie apakimo.

Normalų akių matomumo sumažėjimą („Presbyopia“) lengvai pataiso įvairūs akiniai. Kataraktai yra lengvai išoperuojami modernios technikos priemonėmis, nereikalaujant buvimo ligoninėje. Lazeris („laser“) taip pat dažnai panaudojamas akių gydymui. Žmonės su cukrine liga („diabetes mellitus“) ypač turi būti atsargūs ir reguliariai pasitikrinti akis pas oftalmologą.

Apie akis, jų ligas ir gydymą jau buvo išsamūs straipsniai „Drauge“, Sveikatos skyriuje, parašyti dr. Rimo Sidrio ir dr. Lino Sidrio.

Ausys

Su amžiumi girdėjimas mažėja, ypač sunkiau išgirsti aukštesnius tonus. Modernūs girdėjimo aparatai lengvai išsprendžia šią problemą.

Be girdėjimo pasikeitimo ausies — klausos sistemoje atsiranda įvairių kitų ligų, kurias galima gydyti vaistais ir operacijomis.

Medicina yra padariusi didelę pažangą girdėjimo funkcijų pablogėjimui pagerinti.

Dr. E. Lenkauskas jau yra atsakęs „Drauge“ į kai kuriuos klausimus girdėjimo sistemos pasikeitimuose.

Širdis ir kraujotaka

Mūsų amžius yra daug ilgesnis, negu jis buvo praeitais šimtmečiais, tad širdies ir kraujotakos pasikeitimai yra žymesni. Keičiasi širdies raumenys, kraujas indai, vožtuvai dėl arteriosklerozės, kuri neįsistato vystosi atskiruose asmenyse.

Arteriosklerozė labai priklauso nuo šėimos paveldėjimo, gyvenimo būdo, nervų įtampos, dietos, nuo kai kurių ligų, pvz. diabeto, aukšto kraujospaudimo, įvairių infekcijų. Dar kartą noriu pabrėžti, kad svarbu būti fiziniai bei protiniai aktyviam, kontroliuoti svorį, išvengti nervų įtampos, mėginti palaikyti gerą nuotaiką (gyvename tik vieną kartą — džiaukimės gyvenimu!).

Kardiologija ir kraujotakos specialybė yra padariusi nepaprastą pažangą gydyme vaistais bei elektroniniais aparatais ir, žinoma, komplikuo- tomis operacijomis.

Plaučiai ir kvėpavimas

Krūtinės ląsta keičiasi, jos iškūpimas ir iškvėpimas ne toks gilus, kadangi senatveje pasikeičia kvėpavimo raumenys, šonkaulių sąnariai nebėra taip lankstūs, kaip jaunų žmonių.

Bronchai, alveolės ir jų sienelės surambėja, deguonies (taip pat CO₂) pasikeitimas sulėtėja ir plaučių išsivalymas nebe toks greitas, todėl greičiau prasideda infekcijos.

Žinoma, rūkantieji savo plaučių padėtį pablogina ke-

Lithuanian Mercy Lift posėdis: (trečias iš dešinės) kalba dr. Leonidas Ragas, ADAAL pirmininkas. Nuotraukoje taip pat matyti Computer Lift programos nariai.

PEDAGOGINĖ PAGALBA
LIETUVOS MEDICINOS ŠVIETIMUI

liolika kartų ir pagreitina vėžio atsiradimą.

Plaučių specialybė taip pat yra padariusi didelę pažangą gydyme. Nauji vaistai, kvėpavimo aparatai, operacijos labai pagerina sergančiųjų padėtį, tik reikia neuždelsti ir kreiptis pas gydytoją, kai prasideda problema. Įsisenėjusi ar pasunkėjusi liga sunkiau pagydoma.

Virškinimo sistema

Keičiasi, sulėtėja maisto virškinimas, jo absorbcija į kraują ir limfinės apytakos sistemos, išmatų pašalinimas.

Vyresnio amžiaus žmonėms reikia palengva valgyti ir gerai maistą sukratyti, naudoti daugiau skysčių (sriubas, sultis, vandenį). Gastroenterologija yra atskira specialybė, galinti vaistais ir operacijomis sergantiems pagelbėti.

Reikia išvengti vitaminų trūkumų, konstipacijos ir laikytis dietos.

(Bus daugiau)

STOMATOLOGAI
IVERTINO DARBA

Judita Martin, RDH (Registered Dental Hygienist) diplomuota burnos higienistė) iš Kansas City, MO, Lietuvos stomatologų kongrese Druskininkuose gegužės pradžioje atliko dalį mokslinės programos. Ji atstovavo American Dental Association for Assistance to Lithuania (ADAL) organizacijai, kurioje ji aktyviai ir energingai dalyvauja. Taip pat, pakviesta KMA, dalinosi savo patirtimi Kaune su akademijos bei poliklinikos stomatologijos srities kolegais/kolegėmis.

Kauno Medicinos Akademijos Terapinės Stomatologijos Klinikos vedėja prof. Nijolė Kelbauskienė padėkos pareiškime taip atsiliepia: „KMA Terapinės Stomatologijos skyrius dėkoja panelei Juditai Martin už jos atliktą darbą Lietuvoje. Jinai skaitė paskaitas odontologijos studentams ir praktikuojantiems dantų gydytojams. Ji aplankė visas, Kaune esančias, poliklinikas ir KMA Klinikas, kuriose, dirbdama su pacientais, ji supažindino studentus ir stomatologus su burnos higienos metodais ir dalyvavo Lietuvos stomatologų kongrese Druskininkuose. Mes reikiame dėkingumą p. Juditai Martin ir ADAAL, kurios iniciatyva įgalino jos apsilankymą pas mus. Mes įvertiname žinias ir instrumentus, kuriuos per ją gavome. Mūsų daktarai ir studentai yra ne vien tik jos atliktu darbu patenkinti — jie yra sužavėti jos nuostabia asmenybe“.

L. R.

• Pirmasis keleivinis traukinys Amerikoje pradėjo važiuoti keleivius tarp Baltimorės ir Eliot's Mills, MD 1830 m. gegužės 24 d. Kelio ilgis — 13 mylių.

Lithuanian Mercy Lift talpintuvas, tik atvykęs į Sveikatos apsaugos ministerijos sandėlį Vilniuje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumerasats nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis			

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiuma. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

PAGALIAU — ŠEIMOS
GYDYTOJAI

Iki šiol Lietuvoje šeimos gydytojas buvo nostalgiskas prisiminimas arba pavydus žvilgsnis į Vakarų mediciną. Dabar ir Lietuva turės savo šeimos gydytoją. Gegužės 6 d. Vilniuje, universiteto bendrosios praktikos (šeimos) fakultete

apginti pirmieji 9 diplomai. Džiugu, kad pirmoji ši diploma gavo kaunietė, Dainavos poliklinikos gydytoja Vida Pakerienė. Devyneto diplomantų dabar laukia 2 mėnesių stažuotė Norvegijoje, o, sugrįžus į Lietuvą, darbas ir dideli planai: planuojama sukurti šeimos gydytojų centrų kiekviename mieste. („Kauno diena“, 05.21).

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priekauso Holy Cross ir Christ Ikoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. — 7 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. v.v. antr. 12-30-3 v.p.p.
treč. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v. r. 12 v.p.p.

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujotakos ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą. pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kaip bekeliuojant į

HONG KONGA, BUVO ATSIRASTA KALKUTOJE

Yra sakoma, kad juo labiau įvykiai keičiasi, tuo labiau viskas vietoje pasilieka. Taip buvo rašoma prieš daugelį metų angliškoje spaudoje, aprašant Kolumbo keliones ir Amerikos atradimą. Visi gerai žinome, kad Kolumbas, išplaukdamas į neįsisturtus vandenynus nesitikiėjo surasti nežinomų žemynų, bet naują kelią į Indiją, kuri tuomet buvo įsivaizduojama, kaip pasakiškų turtų šalis. Buvo rašoma: „Kuomet Kolumbas keliavo į Indiją, išlipa San Dominge. Dabar reikalingi pasikeitę ir geriausi puse, jeigu kas vyksta į Kalkutą — tai jis Kalkutoje ir atsiranda, bet jo lagaminai nukeliauja į San Domingą“.

Bet lietuviams kažkaip kortos susimaišė. Buvo kalbama ir rašoma apie tai, kad Lietuva, būdama tiltu tarp Rytų ir Vakarų, galės tapti Baltijos jūros Hong Kongu. Buvo partijos biurokratai, kurie dabar tapo įmonių, prekybos firmų ir bankų direktoriais, savo vizijoje matė neogo lempomis apšviestus puošnius dangoraižius, kuriuose bus jų kilimais išklotos įstaigos, o Dangės upėje plūduriuojančias prabangias jachtas. Bet čia jų svajonės ir supliūško — lyg toje pasakoje „apie bobutę ir auksinę žuvytę“. Vietoje neono šviestų — vakarais dėl taupumo neapšviestos gatvės, o vietoje Viduržemio jūros šiltų bangų — vien šalto vandens tekėjimas iš čiaupu. Kas atsitiko? Gal piktasis raganius užbūrė, kad dingto tas gražusis Hong Kongo sapnas?

Paskutinės žinios daugelį pažadino iš saldaus miego. Kuomet rašydavau apie ekonominę ir bendrą netvarką, tek-davo net piktųjų pastabų girdėti. Dabar „Draugas“ parašė: „Anglų žurnalas „Euromoney“ pateikė ekspertų išvadą, kad pagal investicinį patikimumą Lietuva iš 169 šalių užima 134 vietą, šalia Etiopijos bei Bosnijos ir Hercegovinos (Dr. 1993.V.25)“. Tai reiškia, kad praktiškai žiūrint, užsienio kapitalas Lietuvos net iš tolo vengia. Ir dėl to negalime kaltinti jokių okupantų, bet tai yra grynai lietuvių pastangomis pasiektas. Laikraščiu skiltys mirga įvairiais pranešimais, kad Lietuvos „ekonomistai“ dalyvavo šen ir dalyvavo ten; pasirašytos sutartys ir įstatai ir įvairios tarptautinės organiza-

cijos. Tuo viskas ir pasibaigia, tebuvo tik pasivažinėti! Užsieniečiams į Vilnių atvykus, jie arba neranda vadinamą „valdžios poną“, su kuo galėtų kalbėtis, arba Lietuvos statomos sąlygos yra vakariečiams visai nepriimtinos.

Iki šiol išsivijęs didžiuliai įvykiai Lietuvoje žiūrėjo per rausvus akinius ir klausėsi atvykstančių premjerų bei kitų pareigūnų pasakų. Tik, kuomet buvo parašyta, kad Lietuva rikiuojasi šalia Etiopijos — tai buvo užgauta tautinės ambicijos styga. Iš miego pabudę, pradėjo teirautis, neįaugi teisybė parašyta? Keletas net man skambino, nenorėdami savo akimis tikėti. Tiems, kurie stebėjo Lietuvos įvykius, jokios blogos žinios neturėtų būti staigmena. Reikia numatyti, kad ateityje gali būti dar blogiau. Rusija jau žada dujų tiekimą beveik visai sustabdyti, kadangi Lietuva yra skolinga per 40 milijonų dol. Yra svarstoma panaudoti — užsienio kreditus skolos mokėjimui. Į kur kraštas nueis, jeigu užsienio kreditai bus sunaudoti šiltam vandeniui? Dabar dar pavasaris, kas bus, kuomet ateis žiema? Lietuva, kuri beveik visą savo užsienio prekybą rėmė Žemės ūkio gaminių eksportu, dabar jau mėsa importuoja. Spaudos pranešimais, gyvuliai be priežiūros stimpia, o mėsa tenka importuoti. Atrodo, kad visa Lietuva tapo lyg ta mums parodyta Kernagio „Psichiatrinė palata“.

Minėtas išpuolis gaunasi, nors, kaip žinome, „psichiatras“ yra nepopuliarus žodis, ir visi vengia žmonių, kurie yra su juo susiję. Tad ir tas minėtas tiltas gali tapti mirazū, jeigu jis bus per ilgai statomas ir su baltais chaltais sargybinių saugomas. Šiuo reikalu buvo taip rašyta: „Maža to, gali sužlugti ir svajonės tapti savotišku tiltu tarp Vakarų ir Rytų. Aš esu daug girdėjęs iš didelių Amerikos ir Vokietijos vadovų, kad jie yra pasiryžę „peršokti“ Lietuvą ir užmegzti tiesioginius ryšius su Rytai. Žinoma, jeigu per artimiausius metus ar dvejus lietuviai nesusigėbės patraukti į savo pusę investitorius („Lietuvos Rytas“ 1992.08.06)“. Tai yra samprotavimai žmogaus, kuris gerai susipažinęs su tarptautine prekyba. Pagal lietuvišką patarlę: „Ilgą iešmą drožiant, šuo ir kepsnį nuneša“.

J.Ž.

LENKIJOS LIETUVIŲ „AUŠRA“

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas
Europoje

Vėlokai mane pasiekė Lenkijos lietuvių balandžio mėn. „Aušros“ žurnalas. Laukiu jo, kadangi „Aušroje“ pulsuoja Lenkijos lietuvių gyvenimas, jų vargai, Golgotos kelias, labai panašus į Vilniaus krašto lietuvių gyvenimą Lenkijos okupacijos metais.

Šis Lenkijos lietuvių žurnalas yra skirtas dr. J. Basanavičiaus prieš 110 m. išleistai „Aušrai“, kurioje daktaras-redaktorius viename straipsnyje rašė: „Ar lenkai kone užmiršo jau apie tą garsingąjį unijos atsisaukimą — volni su volnais, lygūs su lygiais“? Teisybė, nesyk mums atsitiko užtėmtyti ir tarsi meilę dėl mūsų, ale tik tada, kada Lietuva yra skaitoma už lenkišką žemę, tačiau lietuviai, kurie trokšta užlaikyti savo prigimtą lietuvišką kalbą ir jokiū būdu nenori susilenukti, o savo žemę nepripažįsta už lenkišką — tokius lietuvius nebroliai lenkai priima, nors apie brolystę mėgsta paaišyti ir šnekėti, kaip kur kada jiems reikia.

Seinų vyskupystėje vysk. Strašinsko laikais visose bažnyčiose buvo įvesta lenkiška kalba dėl išnaikinimo lietuviškos (...). Kaip tuomet Seinų, taip šiandien dar Vilniaus vyskupystėje mozdūris ir gudus, ne žodžio lietuviškai nemokančius, siunčia į lietuviškas parapijas, o lietuvių kunigus — į gudiškas“.

Balandžio mėn. 3 d. Punkske įvyko parapičių susirinkimas, dalyvaujant Lietuvos dvasininkams. Punkske parapijos prel. I. Dzermeika pasakė: „Vidugirų bažnyčia staciau ir norėjam ją lietuviškai išpuosti, kad kada nors ateityje pravažiuojantys turistai, apžiūrėję bažnyčią, žinotų, jog čia kažkada gyveno (mano pabrūkta — K.B.) lietuviai“.

Visai teisingai „Aušra“ rašo: „Kodėl gyveno, ne gyvena? Juk maras gal neištiks, galgi ir po kitų 110-ties metų čia dar skambės lietuviškos giesmės ir lietuvių kalba? Bet gali būti ir kitaip, taip kaip jau yra atsitikę su senosiomis Punkske kapinėmis, kad čia „kažkada lietuviai buvo laidojami“ nebėra nė ženklo. Prieš kurį laiką šiose kapinėse dar buvo ir du paminklai su lietuviškais užrašais, tačiau juos atkakliai bandyta sudaužyti, todėl abu rado prieglobstį Punkske etnografinio muziejuje. Kodėl tie paminklai daužomi? Ar ne todėl, kad kapinių kalnelyje greičiau išnyktų paskutiniai pėdsakai, kad „kažkada čia lietuviai gyveno“? Ar ne to siekiama visa Vidugirų

parapijos kūrimo istorija?

Straipsnio autorius Raimundas Yla toliau rašo: „Esu girdėjęs kalbant, kad dabartinė Punkske klebonija stovi ant pamatų, sumūrytų iš minėtos senosios kapinės surinktų lietuviškų paminklų. Netikėjau. Dabar tikiu.“

Punkske parapičiai labai norėjo išgirsti, ar yra kas lietuviškai parašyta Vidugirų bažnyčios (ar koplyčios?) sienoje imūrytame statybos pradžios akte. Prelatas I. Dzermeika pasakė, jog į tą aktą yra įrašytas pats lietuviškias Punkske lietuvis Kazimieras Budzeika. Mokytojai D. Pečiulienė rūpėjo, ar iš tikrųjų būsimos bažnyčios pastato uždarymas yra tokia didelė nuodėmė, kad jai atleistis tegalys tik popiežius? Į tai palyginimu atsakė Vilkaviškio dekanas V. Gustaitis: ar nuodėmė atimti iš vaiko peilį? Iš pirmo žvilgsnio — taip, nes toks veiksmas yra prievarta, o prievarta — nuodėmė. Tačiau... Susirinkusieji negavo tiesaus atsakymo į kitus du klausimus: ar nebūtų galima atsiųsti į Punkska jauno, energingo kunigo iš Lietuvos? Ką daryti toliau su savo pačių statyta ir savo pačių uždaryta būsima Vidugirų bažnyčia? Į pirmąjį klausimą dekanas V. Gustaitis atsakė, kad ir pačioje Lietuvoje dešimtys parapijų likusios be kunigų, tačiau pripažintą, kad Lietuvoje dirba jau penki iš Lenkijos atvykę dvasininkai. Antrąjį klausimą patartai tikėtis Dievo pagalbos“.

Puikiai savo straipsnį Raimundas Yla užbaigia tokiais žodžiais: „O gal tą Vidugirų pastatą taip ir palikti uždaryta, kad kada nors ateity pravažiuojantieji turistai, apžiūrėję bažnyčią, žinotų, jog čia atkakliai lietuviai gyvena! (mano pabrūkta — K.B.)“

Vidugirų bažnyčios reikalu pasisakė taip ir Lietuvos žmogaus teisėms ginti sąjunga. Jos parašytame rašte Lenkijos kard. J. Glemp, Lietuvos kard. V. Sladkevičius, Lenkijos prez. L. Valensai, Lietuvos prez. A. Brazauskui, „Vorutos“ red. J. Vercinkevičiui „Aušros“ žurnalo vyr. red. S. Birgelui rašoma, kad naujos parapijos įsteigimas Vidugiriuose Lenkijos lietuvių bendruomenei yra nepriimtinas, kadangi iškyla: 1. ekonominiai sunkumai išlaikyti dvi parapijas; 2. sumažina lie-

tuvių tikinčiųjų skaičių Punkske ir Seinų parapijose, dėl to iškyla mišų lietuvių kalba panaikinimo grėsmė Seinuose ir didesnio apribojimo Punkske; 3. gresia konflikto paastėjimas tarp lenkų ir lietuvių tautybės tikinčiųjų; 4. lietuvių kunigų trūkumas; 5. naujos parapijos turėtų būti steigiamos parapičių iniciatyva.

Platus raštas Lenkijos ministrų tarybai Varšuvoje dėl naujo Lenkijos administracinio padalinimo, prašant atkurti Seinų apskrįtį 1975 m. ribose. Savo raštą Lenkijos LB-nė, Lenkijos Lietuvių draugija bei Šv. Kazimiero draugija remia tokiais pagrindais: 1. Seinų apskr. giliai įsiminė Žečpospolitos šiaurės rytuose gyvenančios tiek lenkų, tiek lietuvių visuomenės. Ši apskritis gyvavo, kol buvo nustatyta demarkacinė linija tarp Žečpospolitos ir Lietuvos respublikos, ir vėliau 1956-1975 metais, t.y. iki paskutinio šalies administracinio padalinimo. 2. Seinų apskr. buvo beveik visa Lenkijoje gyvenančių lietuvių autochtonų visuomenė. Ji sudarė apie 40% visų gyventojų. Seinų apskr. tai vis taikiesnio lietuvių-lenkų sugyvenimo ir bendradarbiavimo teritorija. Dėl šios labai svarbios priežasties Seinų apskr. atkūrimas labai pageidautinas. 3. Lietuviai Seinų apskr. sudarytų didelį nuosimtį visų apskrities gyventojų. Būtu reali galimybė tinkamai tiems gyventojams atstovauti

renkamose savivaldybėse. Lenkijoje gyvenantys lietuviai pasi-jųstų tikri savo žemės šeimininkai. Tokių galimybių neliktu, jeigu būtų Seinų apskr. būtų prijungta prie Suvalkų apskr. Didelėje Suvalkų apskr. lietuviai sudarytų apie 5% visų gyventojų. 4. Yra ir ūkinio argumentų. Tiek Seinų miestas, tiek apskritis daug laimėtų, kadangi Seinų apskr. atsirastų dvi pėjos į Lietuvos respubliką: kelio Aradnykuose (lenk. Agrodni — K.B.) ir geležinkelio Trakiskėje.

Š.m. kovo mėn. 9 d. į Punkske valsčių (viršaitis yra lietuvis) kreipėsi senatorius Zbigniew Filipkowski, klausdamas, kuriai apskrčiai Punkske valsčius norėtų priklausyti. Jam buvo atsakyta, kad Punkske valsčius nori priklausyti Seinų apskrčiai, o kovo mėn. 23 d. Punkske valsčiaus taryba pareiškė savivaldybės seimeliui, kad nori priklausyti Seinų apskr. I. Lenkijos ministrų taryba balandžio 5 d. kartą kreipėsi Seinų miesto, Seinų kaimo, Punkske, Krasnopolio ir Gibu tarybos (visos daugiausia lietuviškos), prašydamos atkurti Seinų apskritį.

Balandžio mėn. buvo įregistruota Lenkijos Lietuvių B-nė. Ši teisinė procedūra atlikta Suvalkų teismo. Pagal patvirtintą statutą, Lenkijos LB bus ir politinė organizacija. Ji galės dalyvauti rinkimuose į vietos savivaldybes, į Lenkijos seimą, senatą. Tai labai svarbus įvykis, nes iki šiol nei viena iki šiol veikusi lietuviška organizacija neturėjo teisės dalyvauti Len-

kijos politiniame gyvenime. LLB-nės registravimą pranešta Lenkijos prezidento raštine, Lenkijos seimo tautinių ir etninių mažumų komisijai, Lenkijos seimo atstovams, vokiečių frakcijos pirm. ir provoslavų atstovui bei kitoms svarbioms įstaigoms bei politinio gyvenimo atstovams.

MARTYNO JANKAUS PALAIKAI — BITENUOSE

Gegužės 30 dieną, po išvakarės įvykusio penktojo lietuvininkų — senųjų Klaipėdos krašto gyventojų — susijimo, į Amžinojo poilsio vietą atgule Martyno Jankaus palaikai. Žymusis Mažosios Lietuvos veikėjas dabar išsėsis senovinėse Rambynų-Bitenų kapinėse, savo šeimos kape, greta motinos, brolio, šalia kitų giminių narių, kaimynų, bei pažįstamų, tarp daugybės ankstesniųjų amžių biteniškių. („Kauno laikas“, 5.29)

DIDESNĖS PAŠALPOS, MAŽIAU GAUNANČIŲ

Vyriausybė nutarė nuo birželio 1 d. šiek tiek padidinti socialinę pašalpą mažai aprūpintoms šeimoms, tačiau ją gaus mažiau žmonių, negu iki šiol. Pašalpa sudarys 40% skirtumo tarp 4.300 talonų ir paskutinių trijų mėnesių vidutinių pajamų, tenkančių vienam šeimoms nariui, jeigu šios pajamos ne didesnės kaip 4.000 talonų per mėnesį. Tačiau pašalpą gaus tik vaikai, o tėvams ji bus mokama tik tuo atveju, jei jie nedirba dėl svarbių priežasčių.

Pagegių Našaičių namų vaikai, pasipuoę JAV LB Arizonos aplinkės atsiųstais drabuželiais ir batais (aprašymas buvo anksčiau).

MAŽIAUSIEJI IR DIDESNI MOKSLAI

VYTAUTAS VOLERTAS

8

Labai įdomus buvo skulptorius, tikras menininkas Vytautas Brazdžius, kartais piktas, kartais malonus, juokingas. Viska, kas gražu, jis valdė: paįbyba, darbelius, dailiaraštį, grafiką, braižybą, meno istoriją. Antroje klasėje turėjome paįbybą ir darbelius, kurių svarbiausias projektas — bent du paukščių inkilėliai. Jaunesnių klasių mokiniai prikabinėjo jų pilną mišką, pritaistė lesyklų, žiemos metu braidžiojo po sniegą ir nešiojo trupinius. Tai mokytojo V. Brazdžiaus meilė gamtai. O su dailiaraščiu — sunkesni reikalai. Turėjome kiekvienas ant specialaus popieriaus gražiai išrašyti visą „Anykščių šilėlį“. Tai bent Vargas, kai net pavardės dailiai parašyti neįstengiau...

Toje mano pirmųjų gimnazijos metų klasėje vaikai buvo labai mieli. Tuojau susidraugavau, tapau pilnaiteisiu jų nariu. Kai kurie iki šiandien yra geri pažįstami arba bičiuliai. Tai Sofija Vaskelytė-Salienė, Gediminas Balukevičius (dr. G. Balukas), Vaclovas Aliulis, dabar kunigas Vilniuje, Petras Sadžius, gydytojas, Bronius Saulėnas, agronomas, dabar gyvena Kanadoje. Prisimenu, klasėje buvo toks Šikeris, vokiektukas. Buvo stambokas ir aukštas vaikas, kasdien žuvų taukais atsiduodęs, nes juos labai mėgo. Jo brolis, ulonų pulko karininkas, jam buvo leides Grušnio knygynę pirkits rašomąsias priemones, už kurias užmokėdavo mėnesio pabaigoje. Kas gebėjome

prie jo prisitaikyti, gaudavome, ko tik užsigėsdavome. Brolis pastebėjo, kad vaikinkas yra išnaudojamas, ir sąskaitą pas Grušnį uždarė.

Knietė papasakoti dar du įvykius, kurie tuo laiku man atrodė labai svarbūs.

Gimnazijoje buvo mokinių kooperatyvelis. Jame pardavinėdavo rašymo priemones ir priešpiečių bandeles. Gale ilgojo koridoriaus stovėjo dvi spintos, kuriose tilpo visos prekybos turtas. Prekybos vedėjas buvo vienas iš mokinių, rinktas kooperatininkų būrelio. Pertraukų metu jis atrakinėdavo spintas, pardavinėdavo prekes ir už tai gaudavo mažytį atlyginimą. Kooperatyvelis buvo kooperatininkų būrelio nuosavybė ir duodavo šokių tokį pelną. Būrelį globojo kairysis mokytojas M. Gavelis. Tuo metu, dar neseniai uždarius ateitininkus, tarp mokinių vyravo gana stiprus ideologinis pasiskirstymas. Tad buvo varžomasi ir dėl kooperatyvelio valdžios. Prasidėjus mokslo metams, reikėjo išrinkti naują valdybą. Vieną sekmadienį, po mokinių pamaldų, įvyko narių susirinkimas. Vladas Brazdžius, kas, mane paruošęs egzaminams, jau šeštosios klasės mokinys, į šį susirinkimą nusivedė ir mane, dar negirdėjęs kooperatyvelio žodžio ir nieko neišmanantį apie prekybą. Atsėdau prie Vlado ir atrodžiau kaip prie rugių gubos prisiliejusi pelė. O aplink vien seniai, šeštakai, septintakai, aštuntokai.

— Kas tas vaikas? — paklausė visų diėkių vadas.
— Naujas narys, — atsakė Brazdžius.
— Tokio nebuvo.
— Bet dabar yra.
— Ar sumokėjo nario mokesť?
— Sumokėjo, patikrinkite, — atsakinėjo Brazdžius — į piktus klausimus, o aš sėdėdavu, jokių mokesčių nemokėjęs, ir buvau stipriai nusigandęs. Už mane,

ašku, sumokėjo kažkas iš didžiųjų herojų. Pusė tų suaugusių vyrų mane šiame susirinkime visai nenorėjo. Kilo kažkokie nesuprantami ginciai. Vieni manė, kad aš turis išeiti, kiti tvirtino, kad privalau likti. Tūno-jau Vlados rankos prispaustas, raudonavau, bet kartu ir stebėjau, kaip šie gimnazistai moka gudriai kalbėti. Mačiau, kad paskutiniame suole sėdįs mokytojas M. Gavelis visą laiką sarkastiškai šypsojęs, bet nieko nesakė.

Mano gynėjai laimėjo. Dabar Vladas pakužėjo: — Kai balsavimuose kelsiu ranką, kelk ir tu.

Balsavau, keliau ranką. Už ką? Prieš ką? Kodėl žinoti? Po susirinkimo mano gynėjai triumfavo ir džiaugėsi laimėjimu. Kiek vėliau supratau, kad tasai laimėjimas buvo prieš senąją kooperatyvelio valdybą. Vos sulaukęs vienuolikos metų, vos įžengęs gimnazijon, tapau nesamoningu, neišmanėliu politiku.

Praėjus kelioms dienoms, mane namuose, pas Karosaitę, aplankė V. Brazdžius ir kitas šeštokas, Lepeska. Stebėjau ir didžiavausi tokiais aukštais svečiais, kurie mane pakvietė išeiti parkan pasivaikščioti. Kaip neisui! Ir štai jie emė pasakoti: prezidentas A. Smetona nemėgsta Bažnyčios; todėl einanti slapta katalikų moksleivių organizacija, ateitininkai; ir taip toliau; ir taip toliau.

Pasidariau ateitininku, nes iš namų buvau religingas vaikas. Be to, susidraugavau su aukštesnių klasių moksleiviais. Tuojau pradėjau gauti „Ateities spindulių“ žurnalą. Kai per Visų šventųjų atostogas kelioms dienoms grįžau tėviškėn ir namuose papasakojau apie ateitininkus, tėtis griežtai pasakė: — Nereikia jokių slapstų organizacijų! Žiūrėk, kad tuojau išsibrauktum!

(Bus daugiau)

Vaikūčiai Specialiuose Kūdikų namuose, kuriems mediciniška pagalba siūnčia Lithuanian Mercy Lift.

NUTYLA SKAMBUČIAI, BET DARBAS NESIBAIGIA

JURGIS JANUŠAITIS

Gegužės pabaiga, birželio pradžia. Pavasaris skuba į vasarą. Ateina lauktos atostogos, poilsio metas, kurių metu aprims organizacinė, visuomeninė, kultūrinė veikla. Daug kas paliks savo gyvenvietes ir keliaus atgal, kitas šalis, o daug kas pakels sparnus tėvynės link. Dar kartą nori susitikti savo mylimuosius, dar kartą nori pakvėpuoti tėvynės oru, pasigėrėti gražia gamta, o taip pat drauge su artimaisiais išgyventi tėvynės bėdas, kurių tiek daug atsirado laisvės ir nepriklausomybės atgavus.

Taigi, gražioji vasara. Telkiniuose likusieji skubės taip pat į gamtą, į ruošiamas geriams tikslams gegužines, valandėlei atgaivos.

Tik ne visi, ne visos organizacijos tais malonumais naudosis. Ne.

Štai jau nutyla liuanistinės mokyklose kas šeštadienį skambėjė skambučiai, kviesdami mūsų mažuosius ir paauglius rimtam darbui – mokyti tėvėlių gimtinės ar gimtojo žodžio kalbos. Nutyla liuanistinės mokyklose mažųjų klėgėjimas, juokas, žaidimai, pamokos. Vaikučiai taria savo mylimiesiems auklėtojams – mokytojams ačiū už meilę ir mokslą, taria savo draugams – iki pasimatymo rudenį, vėl susirenkant į liuanistines mokyklas.

Iš tikimieji mūsų tautos švėtetėjai – liuanistinių mokyklų mokytojai, didieji idealistai gėrisi savo darbo vaisiais, matydami, kad dar vis tiek liuanistinis švietimas išvijoje susilaukia dėmesio, atgaivos ir rūpestio. Iš tikimieji tautos švėtetėjai – mokytojai, dirbę už menkų atlyginimą, nesiskundžia nuovargiu, bet ir vasarą planuoja darbą ateitį.

Štai JAV LB Švietimo tarybos darbščioji pirmininkė, jau antrą terminą veždama švietimo tarybos vežimą, Regina Kučienė turi daugybę planų, kaip stiprinti liuanistinių mokyklų darbą, kaip surinkti į tas mokyklas išvijoje vaikučius, kokias paruošti programas, kad jos būtų idomos šių dienų mažiesiems, kaip suteikti lėšų, kaip išleisti, paruošti vadovėlius.

Tai kasdieninis pirmininkės ir jos tarybos rūpestis, neleidžias poilsiauti, atostogauti, keliauti, pramogauti, bet šaukia darban.

„Drauge“ kronikos skiltyje įdomi žinutė, reiškianti švietimo tarybos ir liuanistinių mokyklų susirūpinimą liuanistinių mokyklų ateitimi. Rašoma, kad „reikia paskelbti net liuanistinių mokyklų mokinių vajų višuos liuanistinių mokinių...“ Labai gera mintis. Dar veikia didesnėsios telkiniuose liuanistinės mokyklos su apie 1,200 mokinių. Bet yra mažesni telkiniai, kur gyvena jaunos liuanistinės šeimos, kur yra mokyklinio amžiaus vaikučiai. Ar nebūtų galima suorganizuoti „mažąsias liuanistines mokyklas“, sakysime, kad ir su keliais vaikais. Tokios mokyklėlės galėtų veikti prie liuanistinių klubų ar net gaunant parapijos mokyklose kampelį. Mokytojai – tai patys tėvai, kurie kalba, skaito, rašo lie-

tuviškai. O mokyimo priemonių būtų gauta iš švietimo tarybos. Čia nebūtų „universitetinis“ mokslas, bet vaikučiams širdelėn įdiegiamas Lietuvos pažinimas, meilė jai, išmokyti skaityti, rašyti, dainuoti, o tuo pačiu ir pats principas – augančioje kartoje išlaikyti liuanistinę.

Ir šią vasarą Dainavos stovyklą sulėks išvijoje, ypač Amerikos ir Kanados, liuanistinių mokyklų mokytojai. Čia būna išklausa geros pedagoginės paskaitos, susipažįstama su dėstyto metodais, vadovėliais, ateities planais, su mūsų tautinių šokių, Lietuvos kultūros, labai svarbios studijų dienos, ir manytina, kad jomis mokytojai ir šiais metais plačiai pasinaudos.

Švietimo tarybos pirmininkė R. Kučienė, tai tikra savo srities „sirgalė“. Ji turi begales planų ir, be abejo, juos išdėstys studijų dienų metu Dainavoje.

Informaciniame laiške rašo: „Ir štai man kilo mintis tokia tema – „Knygnešio testinimas“. Kyla spausdinimo kainos Amerikoje ir beveik visiškai išsekusiam liuanistiniams autoriams, LB Švietimo taryba atkreipė dėmesį į Lietuvoje padidėjusį mokykloms skirtų knygų leidimą. Išvysčius kontaktus su paskiromis leidyklomis ir Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ryšių su tautiečiais taryba yra pastoviai gaunama įvairių jaunimui tinkamų knygų, siekiančių net arti šimto pavadinimų. Knygų pasirinkimas yra nuo priešmokyklinio amžiaus vaikų iki paskutiniųjų klasių. Knygų eksplotacija yra varginantis darbas, bet atsiranda entuziastų, kurie knygų vežimą atlieka. Knygos yra platinamos ir už Amerikos sienų, kaip antai: Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje.

Knygų, vadovėlių išleidimas Amerikoje ar Kanadoje yra problema. Tad siūlomos paslaugos iš Lietuvos, atrodo, būtų priimtinos, tik reikia jomis pasinaudoti. Knygų pasirinkimas yra didelis ir, sakoma, kad čia galėtų tėveliai bei seneliai savo vaikams ir vaikučiams lengvai jų įsigyti. Tad tokiomis nuotakomis, skambučiais liuanistinėje mokykloje nutilus, gyvena mūsų tautos ištikimieji švėtetėjai. Išvijoje pareiga šias pastangas visokeriopai remti – auka, patarnavimais, darbu. Lietuvių Bendruomenės darbų plotmėje liuanistinis švietimas tebūnie pirmoje vietoje.

Vaziuojant keliu iš Vilniaus, jau iš tolo matyti skurdžios bažnyčios bokštas ir didelės pilies griuvėsiai liekanos, primenančios, kad piliis čia turėjo svarbią paskirtį. Medininkų bažnyčia pastatyta kaip viena pirmųjų 7 bažnyčių Lietuvoje. Medininkų pilyje mēgdavęs apsisotė Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas su savo žmona Julijona. Manoma, kad tenai kurį laiką gyveno ar atvažiuodavęs šv.

Manoma, kad tenai kurį laiką gyveno ar atvažiuodavęs šv. Kazimieras, kuris, sirgdamas plaučių džiova, buvo reikalingas gryno oro. Čia lankydavosi Didysis kunigaikštis Vytautas.

Manoma, kad iš pradžių čia buvusi medinė piliis, tik vėliau jos sienos buvo pastatytos iš akmenų ir plytų. Į piliį galima buvo patekti, nuleidus tiltą. Netekusi savo reikšmės, nepriziūrima piliis ėmė griūti. 1519 m. rusai ją smarkiai apgriovė. XIX amž. pilies kieme buvo užveistas sodas, iruoči daržai. 1812 m. prancūzai traukdamiesi iš Rusijos, buvo apsisotė pilyje ir šildydami sudegino visus ten buvusius medinius pastatus, ir net baldus. Per Antrąjį pasaulinį karą Medininkų piliį gerokai apnaikino vokiečių kariai, kurie, norėdami turėti patogų įvažiavimą į piliį, išgriovė dalį sienos. Čia jie buvo numatę pasipriešinti prieš bolševikus ir buvo sienose iškirtę šaudymo angas. Pilies šiaurės rytų pusėje buvęs penkiaaukštis bokštas 30 m aukščio. Mažesnis bokštas buvęs prie pietinės sienos. Šiuo laiku jie jau apgriovė.

Nuo seniausių laikų prie Medininkų bažnyčios veikė mokykla. Šiuo metu bažnyčia ir parapija priklauso Turgelių dekanatui. Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje Medininkai buvo pavieto centras.

Lenkų okupacijoje Medininkai labai nukurdo. 1931 m. čia buvo tik apie 30 gyvenamų namų ir 223 gyventojai. Lietuvai Medininkai buvo grąžinti 1939 m., bet, būdami tik už 3 km nuo sienos, neturėjo jokio užnugario. 1939 m. čia buvo valščiaus centras. Apylinkėse gyvena daug liuanistinių kalbančių, kiti save laiko „tuteišais“.

Šiandien, žiūrint į Medininkų pilies griuvėsius, tenka stebėtis, kiek reikėjo pastangų ir darbo jėgos, neturint modernių kėlimo priemonių, akmenis ir plytas užkelti aukštyn ir sucentuoti.

Medininkai pateko į pasaulio spaudą, kai 1991 m. liepos 31 d. buvo netikėtai užplūti ir užkardę nužudyti Lietuvos pasienio ir muitinės pareigūnai, iš kurių tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Mokiniai ir svečiai susirinkę į Maironio liuanistinės mokyklos Lemonte mokslo metų užbaigimo iškilmes.

Medininkų piliis – Lietuvos garbingos praeities liudininkė

Projektas atstatyti piliį

IGNAS MEDZIUKAS

Medininkai šiuo metu yra nežymi vietovė, esanti už 31 kilometro į pietų rytus nuo Vilniaus, prie Ašmenos kelio. Medininkų kaimas 1986 m. turėjo 543 gyventojus. Už trijų kilometrų į rytus jau yra Stalino nubrėžta Lietuvos – Baltarusijos siena.

Medininkai garsūs savo istorine praeitimi, nes čia, Kuosinės upės slėnyje, pelkėtoje vietoje buvo pastatyta piliis, kurios paskirtis – ginti Lietuvą iš rytų pusės nuo Aukso ordos totorių, isitvirtinusių Kijeve, ir kryžiuočių, kai jie įsiverždavo į krašto gilumą. Kai kurie istorikai mano, kad piliis buvo pastatyta XIII amž. pabaigoje ar XIV amž. pradžioje. Istoriko dr. J. Jurginio nuomone, piliis negalėjo būti pastatyta anksčiau, negu Mindaugas tapo karaliumi.

Medininkų pilies plotas užima (viduje) beveik 2 ha. Išorėje piliį supo 5-8 metrų gilumo grioviai. Aptvaro sienos 14-15 m. aukščio ir 1,8-1,9 m. storio. Su apsauginiais grioviais ir pylimais pilies plotas užima 6,5 ha. Tai buvo viena didžiausių pilių Lietuvoje.

Vaziuojant keliu iš Vilniaus, jau iš tolo matyti skurdžios bažnyčios bokštas ir didelės pilies griuvėsiai liekanos, primenančios, kad piliis čia turėjo svarbią paskirtį. Medininkų bažnyčia pastatyta kaip viena pirmųjų 7 bažnyčių Lietuvoje. Medininkų pilyje mēgdavęs apsisotė Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas su savo žmona Julijona. Manoma, kad tenai kurį laiką gyveno ar atvažiuodavęs šv.

Manoma, kad tenai kurį laiką gyveno ar atvažiuodavęs šv. Kazimieras, kuris, sirgdamas plaučių džiova, buvo reikalingas gryno oro. Čia lankydavosi Didysis kunigaikštis Vytautas.

Manoma, kad iš pradžių čia buvusi medinė piliis, tik vėliau jos sienos buvo pastatytos iš akmenų ir plytų. Į piliį galima buvo patekti, nuleidus tiltą. Netekusi savo reikšmės, nepriziūrima piliis ėmė griūti. 1519 m. rusai ją smarkiai apgriovė. XIX amž. pilies kieme buvo užveistas sodas, iruoči daržai. 1812 m. prancūzai traukdamiesi iš Rusijos, buvo apsisotė pilyje ir šildydami sudegino visus ten buvusius medinius pastatus, ir net baldus. Per Antrąjį pasaulinį karą Medininkų piliį gerokai apnaikino vokiečių kariai, kurie, norėdami turėti patogų įvažiavimą į piliį, išgriovė dalį sienos. Čia jie buvo numatę pasipriešinti prieš bolševikus ir buvo sienose iškirtę šaudymo angas. Pilies šiaurės rytų pusėje buvęs penkiaaukštis bokštas 30 m aukščio. Mažesnis bokštas buvęs prie pietinės sienos. Šiuo laiku jie jau apgriovė.

Nuo seniausių laikų prie Medininkų bažnyčios veikė mokykla. Šiuo metu bažnyčia ir parapija priklauso Turgelių dekanatui. Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje Medininkai buvo pavieto centras.

Lenkų okupacijoje Medininkai labai nukurdo. 1931 m. čia buvo tik apie 30 gyvenamų namų ir 223 gyventojai. Lietuvai Medininkai buvo grąžinti 1939 m., bet, būdami tik už 3 km nuo sienos, neturėjo jokio užnugario. 1939 m. čia buvo valščiaus centras. Apylinkėse gyvena daug liuanistinių kalbančių, kiti save laiko „tuteišais“.

Šiandien, žiūrint į Medininkų pilies griuvėsius, tenka stebėtis, kiek reikėjo pastangų ir darbo jėgos, neturint modernių kėlimo priemonių, akmenis ir plytas užkelti aukštyn ir sucentuoti.

Medininkai pateko į pasaulio spaudą, kai 1991 m. liepos 31 d. buvo netikėtai užplūti ir užkardę nužudyti Lietuvos pasienio ir muitinės pareigūnai, iš kurių tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Kazimieras, kuris, sirgdamas plaučių džiova, buvo reikalingas gryno oro. Čia lankydavosi Didysis kunigaikštis Vytautas.

Manoma, kad iš pradžių čia buvusi medinė piliis, tik vėliau jos sienos buvo pastatytos iš akmenų ir plytų. Į piliį galima buvo patekti, nuleidus tiltą.

Netekusi savo reikšmės, nepriziūrima piliis ėmė griūti. 1519 m. rusai ją smarkiai apgriovė. XIX amž. pilies kieme buvo užveistas sodas, iruoči daržai. 1812 m. prancūzai traukdamiesi iš Rusijos, buvo apsisotė pilyje ir šildydami sudegino visus ten buvusius medinius pastatus, ir net baldus. Per Antrąjį pasaulinį karą Medininkų piliį gerokai apnaikino vokiečių kariai, kurie, norėdami turėti patogų įvažiavimą į piliį, išgriovė dalį sienos. Čia jie buvo numatę pasipriešinti prieš bolševikus ir buvo sienose iškirtę šaudymo angas. Pilies šiaurės rytų pusėje buvęs penkiaaukštis bokštas 30 m aukščio. Mažesnis bokštas buvęs prie pietinės sienos. Šiuo laiku jie jau apgriovė.

Nuo seniausių laikų prie Medininkų bažnyčios veikė mokykla. Šiuo metu bažnyčia ir parapija priklauso Turgelių dekanatui. Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje Medininkai buvo pavieto centras.

Lenkų okupacijoje Medininkai labai nukurdo. 1931 m. čia buvo tik apie 30 gyvenamų namų ir 223 gyventojai. Lietuvai Medininkai buvo grąžinti 1939 m., bet, būdami tik už 3 km nuo sienos, neturėjo jokio užnugario. 1939 m. čia buvo valščiaus centras. Apylinkėse gyvena daug liuanistinių kalbančių, kiti save laiko „tuteišais“.

Šiandien, žiūrint į Medininkų pilies griuvėsius, tenka stebėtis, kiek reikėjo pastangų ir darbo jėgos, neturint modernių kėlimo priemonių, akmenis ir plytas užkelti aukštyn ir sucentuoti.

Medininkai pateko į pasaulio spaudą, kai 1991 m. liepos 31 d. buvo netikėtai užplūti ir užkardę nužudyti Lietuvos pasienio ir muitinės pareigūnai, iš kurių tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Tuo metu Vilniuje vyko Pasaulio liuanistų sporto žaidynės. Išliko pasiūlymas atstatyti Medininkų piliį. Čikagos liuanistų prekybininkų industrinės paramos sąjunga (IPSA) 1992 m. pradžioje sukvietė Amerikos liuanistų inžinierių ir architektų susirinkimą, kuriame išrinko pradinę Medininkų pilies atstatymo valdybą. Jos pirmininku tapo inž. Leonas Maskaliūnas. Pasaulio ir Amerikos liuanistų inžinierių ir architektų sąjungos spaudos organo „Technikos žodis“, 1993 m. Nr. 1, kurį suredavo V. Peseckas ir A. Kerešis, buvo specialiai skirtas Medininkų pilies atstatymo reikalui. Įžanginiame straipsnyje L. Maskaliūnas rašo: „Medininkų pilies atstatymo projektas turi būti dedikuotas Lietuvos didinčiai praeičiai ir atgimusios Lietuvos kankiniams, Medininkuose žuvusiems Lietuvos pasienio sargybinėms“.

„Technikos žodyje“ Nr. 1 yra išspausdinti žymių šios srities specialistų straipsniai: L. Maskaliūno „Atstatykime Medininkų piliį“, V. Zubovo „Atstatysime Medininkų pilies bokštą“, N. Kitkausko „Medininkų senovė ir nūdiena“, S. Mikulionio „Medininkų pilies apsauga ir konservavimas“, J. Dainausko „Būtina tėti Medininkų pilies atstatymą“, M. Blyno „1993. – Karaliaus Mindaugo metai“, J. Jurginio „Medininkų pilies archeologiniai tyrimai 1992 m.“

Atstatyta Medininkų piliis bus Lietuvos istorinės didybės priminimas ir turizmo atrakcija. Kaip praneša Lietuvos spauda, senieji prie Medininkų pilies įvyko iškilmes. Buvo pasodinta 13 ažuoliukų, skirtų sausio 13 ir Medininkų žudynių aukoms atminti. Rengėjai „Ažuolyno“ bendrija ir Sausio 13 brolija. Ažuoliukus pasodino įvairių valstybės įstaigų ir organizacijų atstovai, aktorai, televizijos ir radijo žurnalistai. Dalyvavo Respublikos prezidentas A. Brazauskas. Sodintojai iškasė duobes ir išdėliojo ažuoliukus. Grojo SKAT-o orkestras. Atvykus prezidentui su palydovais ir vyskupui J. Tunaičiui su mons. K. Vasiliausku, ministrų ir žyby vadovai išsiriakavo prie ažuoliukų. Prezidentas, su visais pasisveikinęs ir pakalbėjęs, nuėjo prie jam skirto medelio, iškasė duobę ir jį pasodino. Iškilmėse dalyvavo ir Medininkų mokyklos mokiniai. Pasodinę medelius, visi susirinko į būrį. Prezidentas tarė tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Atstatyta Medininkų piliis bus Lietuvos istorinės didybės priminimas ir turizmo atrakcija. Kaip praneša Lietuvos spauda, senieji prie Medininkų pilies įvyko iškilmes. Buvo pasodinta 13 ažuoliukų, skirtų sausio 13 ir Medininkų žudynių aukoms atminti. Rengėjai „Ažuolyno“ bendrija ir Sausio 13 brolija. Ažuoliukus pasodino įvairių valstybės įstaigų ir organizacijų atstovai, aktorai, televizijos ir radijo žurnalistai. Dalyvavo Respublikos prezidentas A. Brazauskas. Sodintojai iškasė duobes ir išdėliojo ažuoliukus. Grojo SKAT-o orkestras. Atvykus prezidentui su palydovais ir vyskupui J. Tunaičiui su mons. K. Vasiliausku, ministrų ir žyby vadovai išsiriakavo prie ažuoliukų. Prezidentas, su visais pasisveikinęs ir pakalbėjęs, nuėjo prie jam skirto medelio, iškasė duobę ir jį pasodino. Iškilmėse dalyvavo ir Medininkų mokyklos mokiniai. Pasodinę medelius, visi susirinko į būrį. Prezidentas tarė tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Atstatyta Medininkų piliis bus Lietuvos istorinės didybės priminimas ir turizmo atrakcija. Kaip praneša Lietuvos spauda, senieji prie Medininkų pilies įvyko iškilmes. Buvo pasodinta 13 ažuoliukų, skirtų sausio 13 ir Medininkų žudynių aukoms atminti. Rengėjai „Ažuolyno“ bendrija ir Sausio 13 brolija. Ažuoliukus pasodino įvairių valstybės įstaigų ir organizacijų atstovai, aktorai, televizijos ir radijo žurnalistai. Dalyvavo Respublikos prezidentas A. Brazauskas. Sodintojai iškasė duobes ir išdėliojo ažuoliukus. Grojo SKAT-o orkestras. Atvykus prezidentui su palydovais ir vyskupui J. Tunaičiui su mons. K. Vasiliausku, ministrų ir žyby vadovai išsiriakavo prie ažuoliukų. Prezidentas, su visais pasisveikinęs ir pakalbėjęs, nuėjo prie jam skirto medelio, iškasė duobę ir jį pasodino. Iškilmėse dalyvavo ir Medininkų mokyklos mokiniai. Pasodinę medelius, visi susirinko į būrį. Prezidentas tarė tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

Atstatyta Medininkų piliis bus Lietuvos istorinės didybės priminimas ir turizmo atrakcija. Kaip praneša Lietuvos spauda, senieji prie Medininkų pilies įvyko iškilmes. Buvo pasodinta 13 ažuoliukų, skirtų sausio 13 ir Medininkų žudynių aukoms atminti. Rengėjai „Ažuolyno“ bendrija ir Sausio 13 brolija. Ažuoliukus pasodino įvairių valstybės įstaigų ir organizacijų atstovai, aktorai, televizijos ir radijo žurnalistai. Dalyvavo Respublikos prezidentas A. Brazauskas. Sodintojai iškasė duobes ir išdėliojo ažuoliukus. Grojo SKAT-o orkestras. Atvykus prezidentui su palydovais ir vyskupui J. Tunaičiui su mons. K. Vasiliausku, ministrų ir žyby vadovai išsiriakavo prie ažuoliukų. Prezidentas, su visais pasisveikinęs ir pakalbėjęs, nuėjo prie jam skirto medelio, iškasė duobę ir jį pasodino. Iškilmėse dalyvavo ir Medininkų mokyklos mokiniai. Pasodinę medelius, visi susirinko į būrį. Prezidentas tarė tik vienas po sunkaus sužalojimo išliko gyvas.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Ieškom darbuotojas ir tvarkingos jaunės liuanistės prižiūrėti mūsų dukras 9 ir 1 1/2 m. amž., padėti namų ruošoje ir gyventi kartu nuo liepos mėn. 1 d. Gyvename Los Angeles užmiestyje. Kreiptis į Viliją, tel. (darbovietės) 1-909-920-0373, (namų) 1-619-868-4882.

IEŠKO

Moteris iš Lietuvos ieško darbo prie ligonių slaugymo arba senelių priežiūros. Gali gyventi kartu. Skambinti: 312-778-8595.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

VEDIMAI – PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%–20%–30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

M.I.E. remontuoja namus, atlieka visus vidaus ir lauko darbus. Garantuoja darbo kokybę. Tel. 312-776-9371 nuo 11 v.r. – 3 v. p.p. 312-582-5539 nuo 5 v.v. – 8 v.v.

Moving—Kraustymas

Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

REAL ESTATE

GREAT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuteris ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Aptamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

INVESTOR WANTED

3933 W. 63 St. 3-story bldg. has 3 stores, 5 apts, bsmt, 4-car brick garage, fenced yard.

Re/Max Home Center

Ask for Frank Zic, tel. 312-735-6000

LAIKO PAGRĖBSTAI

Vladas Kulbokas

Atsiminimai

Kritikos apžvalgų knyga ir recenzijos: Alksnėnų Madona; kankinys kun. J. Dabrila; suvalkiečių ūkis – sodyba, darbai, darbininkai, valgiai; šeimos istorija – studijos, mokytojų mokyklų Plungeje, Pasvaly, Vilniuje; gyvenimas Austrijoje, Vokietijoje, Amerikoje; darbas Lietuvių Enciklopedijoje. Knygos kaina 8 dol. Illinois gyventojams Tax 0.70 ct. Persiuntimo išlaidos: USA – 2.50 dol., Canada – 3.50 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIOJE. Dan. Brazytė-Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas 37 x 27"	\$5.00
ŽVILGSNIS Į DABARTĮ, atsiminimai. Liudas Dambrauskas. 230 psl.	\$12.00
LIETUVIŲ KALBA IR TAUTA AMŽIŲ BŪVYJE. Dr. Petras Jonikas. 454 psl.	\$20.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE, I dalis, kelionių aprašymai. Antanas Rubšys. 430 psl.	\$9.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE, II dalis, kelionių aprašymai. Antanas Rubšys. 477 psl.	\$10.00
AUKSINIO SAULĖLYDŽIO GUNDYMAI, romanas. R. Spalis. 384 psl.	\$10.00
METAFORŲ SMUKAS, poezija. B. Auginas. 207 psl.	\$12.00
NAUJIEJI VĖJAI, šiuolaikinės prancūzų poezijos antologija. Vertė P. Gaučys. 247 psl.	\$8.00
SUSITIKIMAS PAMARY, novelės. Aurelija Balaitienė. 211 psl.	\$8.00
LIETUVOS ŽEMĖS UKIS 1918-1940. Bronius Povilaitis. 367 psl.	\$15.00
A GUIDE TO THE BALTIC STATES. Ingrida Kalnins. 309 psl.	\$17.95
BALTIC STATES VS. THE RUSSIAN EMPIRE. Val. Raonis. 79 psl.	\$5.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine J. Daužvardis. 127 psl.	\$7.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

VYTAUTAS LANDSBERGIS ATGAVĖ VILTĮ

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininko kalbos, išleistos Kanadoje. Tai labai padrasinančios ir įtikrovę atviromis akimis įvelgiančios ir miniai pasakytos kalbos. Įžangą parašė PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, redagavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Leidinyturi 227 psl., gausiai iliustruotas. Šią knygą verta įsigyti ir perskaityti. Leidinys didelio formato. Knygos kaina 10 dol. Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA – 2 dol., Canada – 3 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas

4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO – siunčiame oro linija

„ZABAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9625 South 79th Avenue
Mokery Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-78-87 ir 77-83-82

PLUOŠTELIS PRAEITIS IR „MARIJA, GELBĖKI MUS“

1982 metais, pirmą kartą apsilankiusi Lietuvoje, sesuo Agota Šuopienė atvežė maldaknygę „Marija, gelbėki mus“. Praskleidus ją, džiaugsmo ašaromis suvilgo akys. Atgijo prisiminimai iš kančios metų. Tik klausimas: kodėl „Marija, gelbėki mus“? Mes, buvusios kalinės, 1990-tais metais Kaune, rašydamos i „Caritas“, prisiminėme, kad mūsų maldaknygelė vadinosi „Viešpatie, prikelp mano tautą“. Be to, šioje maldaknygėlėje pasigendame rožančiaus maldų. Jėzų mūsų knygelėje buvo. Daug „a mūsų persirašinėdavome t.s. maldas i savo pačių padarytas, irštas knygeles. Jos būdavo tai iš cemento maišelių popieriaus, tai šiaip atsitiktinai gautų lapelių. Vršelius išsiuvinėdavome tautiniais rašteliais. Knygeles, kaip ir bet kokį rašytą žodį, turėdavome stropiai slepti, nes per kratas, kurios būdavo dažnos ir staigios, atimdavo ir dar baudavo. Kam paviko išsaugoti, išsinešti už lagerio vartų, ir tai reikėjo būti atsargiems.

Kai pasaulis išvydo spaudintą maldaknygę, Lietuvoje prasidėjo „medžioklė“. Saugumas sukruto. Pranutė, Lionė (Leontina Eimontaitė) klausinėjo, tardė. Gundė galimybę atsiimti honorarą. Atsiskaitė vilonij visoms parvok. Kai kurios, pabėgusios pakartotinos lagerio grėsmės, maldaknyges suaukino. Aš savąją išsaugoju. Gavusi dovanų iš sesės spaudintą ir Adelės ranka rašytą savo, pačios padarytą ir persirašytą, atidaviau sesei. Labai jos pasigendome, rašydamos i „Caritas“. Sesutė, grįžusi i Čikagą, „Viešpatie, prikelp mano tautą“ ir dar vienų iš lagerio išsineštą relikviją, per Robertą Vitą perdavė Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Apsilankius Čikagoje, nematydama jos prie kitų lagerių eksponatų, bandžiau teirautis, tačiau gavau atsakymą, kad minėti eksponatai laukia eilės, o gražinti negalima. Gaila. Dabar Lietuvoje slepiasi jai nereikėtų, o čia mažytė, pasiklydusi Centro labirintuose, vargu beisvys dienos šviesa... Norėtusi dabar ją pavartyti, pajusti anų dienų palaimą ir gėlą.

Dar klausimas, kodėl visur pabrėžiama, kad tai tremtinių maldaknygė? Kodėl vengiama žodžio kalinos? Galbūt, kad kalinos – tai nusikaltėlis? Buvo tremtiniai, buvo ir kaliniai. Noriu patikslinti, kad šia maldaknygę rašė kalinės. Taigi čia sudėtos kraujuojančių skausmo širdžių, kalinių maldos.

Grįžtu i tolimą praeitį. Po teismo 1946 m. gruodžio 20 d. Vilniaus Lukiškių kalėjime patekau i kamara, kurioje buvo per penkiasdešimt moterų. Vos spejus apsidairyti, prie manęs priėjo viena ir klausia: kiek? Išgirdusi, kad dešimt, su šypsena paguodė: „Nenusimink, būsiame kartu, mūsų daug“. Tai buvo aukšta, giedrių gilių akių, skambaus balso, jauna, bet jau su sidabrinėmis gijėmis plaukuose Stefanija Ladigienė. Greta jos (pasienio gultuose) rami, tyli, vis mąstanti, stebinti mokytoja Adelė Dirsytė. Kitame pasienyje taipgi mokytoja nuo Ukmergės, Marija Pociūnaitė, kuri priglaudė mane po savo užsiklojimais (aš buvau suimta gatvėje ir nieko su savim neturėjau). Aplinkui daug jaunimo: vilnietės, aukštaitės, viena kita žemaitė, suvalkietė ir mergaitės iš pušynais pasipuošusios Dūkijos. Kaip diegeliai stiebiasi i šviesą, taip mes linkome prie jų, mielųjų mokytojų, kurių meilės ir dėmesio užteko visoms. Po ilgų tardymų ir nemi-

go naktų čia pajutau atsilavinimą. Ilgi pašnekesiai su jomis duodavo dvasinio peno. Prasimanydavome ir užsiėmimų. Jei duonos pluta pasi-taikydavo labai sudegusi, ją nugramdydavome, taigi atitraukdavome tą kšnelį nuo burnos, ilgai, ilgai delnais minkydavome, kol pasidarydavo vientisa, tamsi masė. Iš jos darydavome rožantėlius, rėmelius, net dėžutes. Išvesdavo mus ir padirbėti: pirties plauti, koridorių šluoti, kirpyklos tvarkyti. Tai būdavo pramoga mūsų niūriame gyvenime. Pavasariop Ladigienėi, Pociūnaitėi ir man teko laimė tvarkyti kalėjimo biblioteką. Jos vedėja pasitaikė gabi moteriškė, ir su tvarkius, mus dar keletą kartų nuvedė ten, kur galėjome jausti dvasinį poilsį. Slapčiomis vieną kitą knygelę ir i kamara atsinešdavome, kur mergaitės, išsilgusios rašyto žodžio, galėdavo pasidžiaugti. Taip slinko dienos poteisminėje kameroje. Apsipratome su užraktų žvangėjimu. Naktys jau buvo mūsų, kurių piktai tardytojai nedrums-tė. Beje, buvo ir „gerų“ tardytojų, mane kamantinėjęs pasakė, kad tėtis išvežtas i Pečioros lagerius, o sesuo Benedikta gavusi 10 metų.

1947-ju birželis – Dievo Kūno šventė. Išvedė mūsų „procesiją“ i Lukiškių kalėjimo i Vilniaus persiuntimo punktą. Apibėrė mus šiltais spinduliais saulutė po devynių mėnesių, praleistų tvankiose kameroje, ir oro tartum buvo per daug. Ejome Vilniaus gatvėmis, lydimos šunų, sargybinių. Pastarieji keiksnodami vedavo šalin smalsius praeivius, neleidami jiems sustoti ir žvilgteteri i liudną eisena. Ejome tytomis, kiekviena nešdama savo šird-gėlą. Skverbėsi mintis, ar ne paskutinį kartą žengiamo Vilniaus gatvėmis?

Už geležinkelio, ant kalnelio, aukšta mūro siena aptverti keli namai – tai paskutinė vieta prieš paliekant Tėvyne. Po niūraus kalėjimo čia pasijutome laisviau. Dienomis išleidavo i kiemą, kur galėjome pabend-rauti, pasižnekti su kitų kamero kaliniais. Čia sutikome ir iš kitų kalėjimų suvežtu pasmerktųjų. Prie mūsų su meile prisijungė jauna mokytoja iš Kauno, Elena Pavalkienė, jonaviškės mokinės: Aleksandra Baranaukaitė, Leontina Eimontaitė, Elytė Simonavičiūtė. Susibūrus i draugišką grupelę, lengvesni buvo ir ikalini-mo sunkumai. Turėdavome ir „pasimatymų“. Sužinoję ar-timieji ateidavo i gatvę prie mūsų buveinės. Ateidavo ir Ladigienės dukrelės, stovėdavo priglusdusios prie medžio, žiūrėdavo, žiburdavo. Ką jautė tos mergaitės, matydamos motina, stovinčią ant kalnelio, prie gro-tomis apkaltais langais niūraus pastato? Motina vis stengdavosi šypsotis ir tam jai užteko jėgų. Palydėjęs liudnų žvilgsniu nuei-

nančias savo dukreles, sušūšas-tydavo. Nubraukė ašarą ir vėl edras veidas, vėl šypsenėlė ir zodžiai, kurie mus sušildo: „Aš dabar būsiu jums mama, aš ir čia reikalinga“. Taip iš tolo ir aš atsisveikinau su panevėzie-tėmis studentėmis Lile ir Van-da, kurių rūpestis ir parama lydėjo mane net lageryje. Pasi-džiaugėme paskutine vasara Tėvyneje.

Rugpjūtį atvažiavo „pirkliai“ iš Vorkutos rajono. Mus ruošė kelionėn. Po kruopščios, orumą žeminančios kratos, leido pirtyje šlakeliu vandens apsiprausti ir suklupdė kieme. Buvo jau naktis. Visi, apimti rūpesčio dėl nežinios, tyliame. Slegianti ty-la suskeldė ir, tarsi atsisveiki-nimui, paliesdami mus, i nakti nuaidi Ladigienės tariami žodžiai: „...nešė vėjas dūgesį kamanių...“ (iš „Savonorių pa-vasaris“ fragmentas „Mylinųjų vakaras“ Gal B. Brazdžionio?) Ji deklamavo, o mes, priglusdu-sios viena prie kitos, tyliai verkėme. Tą įsimintina naktį iš-girstą eilėraštį vėliau išmokau, perdaviau ji ne vienai, mėgs-tančiai poeziją. Sakydavome ji lageriuose ir dabar (jei yra kas klauso) padeklamuoju ir sau viena dažnai kartojau, prisimi-nimais nuselindama i tą šurpią naktį.

„Pirkliai“ mėgsta dirbti nak-timis. Naktį mus nuvedė i prekių stotį ir „pakrovė“ i prekinį vagoną. Pasisekė mums i vagoną patekome su mokytoja Adele. Vagonų dundesys kelia nerimą, tačiau ji kiekvienai randa paguodos žodį, pakviečia bendrai maldai ir pra-giedrą liūdni veidai.

Ilgą kelionę baigėme pėsčio-mis. Po keleto valandų, iškankintos nuovargio ir alkio, pasiekėme 12-tą koloniją, tuo metu statybos savo sunkumais 501-os garsios. Apgyvindino mus palapinėje. Sienu nebuvo, tik stogas dengė dviaukščius narius. Vėliau davė faneros lapų, iš kurių pasidarė sienas. Tai nuo rudens darganų mažai gelbėjo, tačiau visgi buvo sienos.

Dirbome prie geležinkelio – tiesėme jį link Uralo kalnų. Visa mūsų „technika“ – kastuvas, karutis, laužtuvas, kir-tiklis, kirvis, saują naudotų vinių sukalta lentų takams karu-čiams stumti, na ir mūsų jaunatviška energija, kuria keitėme i gabalėlį duonos (nor-mos nepadarus, mažindavo duonos gramus). Ruduo, dažni lietūs. Iš darbo grįžtame šlapiais drabužiais. Spiečiamės apie vienintelę palapinėje krosnį – geležinę statinę. Nuo mūsų šlapių drabužių trenkia prakaito ir tundros purvo tvaikas. Čia pasigirsta ir piktų, nekantrių zodžių. Tačiau neteko jų girdėti iš mūsų gerųjų mokytojų.

Atsuliavusi nuo Šiaurės led-jūrio, ankstyva žiema su pū-gomis, buvo savitiškai graži. Nepamirštamos liko Šiaurės pašvaistės. Tarsi degtų dangus: liepsnoja, spinduliuoja, keičiasi spalvos. Jose mūsų vaizduotė sugėdavo ir Trispalvę išvys-ti... Vėl vagonų dundesio „lopšinė“. Vėl žiaurių sargybinių

Lithuanian Mercy Lift narė Vilgailė Lendraitienė lanko leukozę (leukemia) sergančią 14 metų Vaidą Milaišutę Vilniaus Vaikų universitetinėje ligoninėje.

ŠŪKIAI, AR TIK PAŠŪKAVIMAI?

Apie Lietuvos prezidento rin-kiminį šūkius ir jų tolimesnį vykdymą, rinkimus laimėjus, įdomiai rašo Alfonsas Vaišnoras „Kauno laiko“ dienraštyje, 1993 m. gegužės 14 d. numeryje: „Šiomet, kaip niekada, kartu su sodais sužydėjo alyvos ir kaštonai. Toks jau šis pavasaris, be taip geidžiamo lietaus, su vasaros karščiu. Visur dulka idirbama žemė. Laimė, kad gamtos procesai dėsningai kin-ta: palaipsniui praeis karščiai, viskas stosis i savo vietas.

Gerai būtų, kad taip kuo grei-tiau nutiktų ir politikoje, nes jo-jie vietoj sodų žydėjimo dabar stebimas intensyvus saskaitų suvedinėjimo metas, kuris tebesi-tiesia nuo pat žiemos pradžios. Jo viršūnė – Stasio Lozoraičio atleidimo istorija. Susirinki-muose rinkėjai visada teirauja-si apie tokio keisto LDDP spren-dimo motyvus, niekas neabejo-ja šio kilnaus žmogaus kompet-encija, pasišventimu Lietuvai ar sveika nuovoka. Tiesa, jos gal kiek ir pritrūko, vertinant ga-limas pasekmes sau, nelaimėjus prezidento rinkimų, bet tai ne vieno klaida. Dar prieš seimo rinkimus daugelis Lietuvoje gal ir patikėjo, kad darbo Demokra-tinė, arba tiksliau – Brazauskos partija, nelaukdama pavasario, šalį ūmai pavers žydinčiu sodu, pasidėjusi ant delno išneš Lie-tuvą iš bendro buvusio sovieti-nės sistemos ekonomikos savar-tyno.

Tokie buvo pažadai, o kur

patikrinimai, suduodant medinių plaktukų, nespėjusiam perbėgti iš vieno vagono galo i kitą. Mes Taišeto lageryuose. Čia radome iš Mordovijos la-gerių atvežtų mergaičių. Viena jų, Aldona Pakštytė nuo Šetos, jautri grožiui ir geriui, mėgs-tanti poeziją, greit mums tapo sava.

Dar per arti Tėvynės, dar veža toliau i Rytus. Žinodamas, iš kur atvykę „pirkliai“, kari-ninkas išrikiavęs mus perda-vimui, pasakė: „Gaila man jų-sų“. Supratome, kad ne sausai-nių pakuoti veža...

(Bus daugiau)

dar svaigūs partijos pavadinime ir programoje įrašyti zodžiai, kurie taip ir netapo Darbu, Dora ir Darna. Šūkiai liko šūkiais, nes, vos susirinkę i Seimą, LDDP atstovai, kurių daugu-mos galvos papuoštos lyg ir iš-minties sidabru, pamiršo tris D, palikdami tik Darbą, tokį, kokį jie supranta. Praėjus pusei me-tų, kas nesuvokė tada, dabar jau gali įvertinti Demokratinio Dar-bo vaisius: keičiamas ambasado-rius, nes jis buvo konkurentas LDDP ir todėl laikytinas „ne savu žmogumi“, „interpeliuo-jama“ Vilniaus miesto taryba, nes ten per mažai Darbo parti-jos atstovų, keičiamas Seimo rinkimų įstatymas ir Vyriausio-ji rinkimų komisija, kad, neskel-biant naujų rinkimų, būtų ga-lima perskirstyti Seimo narių mandatus savo naudai, atidu-dami Vilniaus rajono deputatų mandatai Lenkų sąjungos atsto-vams, nors rinkimai neįvyko, nepagrįstai keičiama derybų de-legacija su Rusija ir taip toliau, ir dar daugiau.

Kaip tik todėl ir pasigendame Darnos Seime, kur spaudimu ir jėga priimami sprendimai, va-dinami Seimo Darbu. Turint daugumą, pasirodo, nebūtina diplomatiškai, galima tęsti ko-mandinio valdymo stilių, nebū-tinai civilizuotai kalbėtis su opozicija, pastoviai ir necen-zūruojamai jai leisti išsakyti savo pažiūras televizijoje. Tokia politika, nepaisant jokių metų laikų, tęsiasi kartu su konsti-tucinių normų laužymu dėl nuo-savybės teisių atstatymo, Seimo Dauguma prieštarauja, kad Konstitucinis Teismas svarsty-tų Vyriausios rinkimų komisi-jos veiksmus, stabdomas namų ir žemės grąžinimas.

Situacija šiuo atveju ypač įdo-mi – vėl prisiimama išimtinė teisė skirstyti „tam davė, tam davė, o...“. Betgi tokios mora-linės teisės negali turėti ar pri-siimti jokia partija, juo labiau LKP darbų tęsėjai. Svetimos jė-gos valia ir jų pagalba buvo at-iminėjama viskas iš tu, kuriems šiandien vėl negražinama arba statomi neperžengiami barjerai. Eina LDDP valdžios mėnesiai.

A.†A.

ANTANINAI ADOMĖNIENEI

iškeliavus i Amžinybę, jos dukrą NIJOLĘ, žentą RIMĄ BANIUS, anūkes FELE ir INGRIDĄ su vyru liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Grazina ir Jonas Vita ir Krikšto dukra Alida

A.†A.

VALERIJONUI JAKUI

iškeliavus Amžinybėn, mieliems broliui VACIUI, žmonai DANUTEI, jų dukrai RŪTAI ir kitiems giminėms, būdėdami kartu, reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą.

A. V. Laniausku, P. A. Tamošiūnu ir R. J. Šarauskų šeimos

DRAUGAS, antradienis, 1993 m. birželio mėn. 8 d.

5

o ekonomika žadėtai nesitaiso. Renkasi stichiški piketai prie Seimo rūmų, streikus žada mo-kytojai, studentai. Seimo daugu-ma, užuot ieškojusi išeities iš krizės, intensyviai tebeieško at-pirkimo ožio, kuris būtų plaka-mas, jog negalima išsiropšti „i šviesų rytojų“, iš tos pamatų duobės, kuri buvo iškasta visoje sovietijoje. Per ilgai būnant valdžioje, matyti, ir pristigo tos kompetencijos, kuri leistų betu-noti pačius pamatus. Būtų ge-rai, jei kompetencija staiga at-sirastų.

Premjeras viešai paskelbė vykdysiančią LDDP rinkimų pa-žadus, bet kol kas visuomenė tik pažadus ir tebegirdi. Seime tik ir girdėti apie nekonstruktyvią opozicijos veiklą, kuri trukdan-

ti darbi. Turint tokią daugumą ir vieningo balsavimo igūdžius, vargu ar opozicija pajėgi sutrukdyti priimant LDDP numatytus sprendimus. Vien buvusios re-formų politikos neįgimas jau pradeda visiems įkyrėti. Todėl Vyriausybė, neturėdama aiš-kios ekonominės politikos mode-lio ateičiai, beviltiškai blaškosi tarp kainų kėlimo ir nepagrįsto atlyginimų „procentavimo“, Seimas įklimpęs įstatymų patai-sose, kurios vis labiau stabdo ekonomines ir kitas reformas, kelia vis didesnę sumaištį visuo-menėje. Taigi Darbo principas išlaikomas pirmiau, ir kaip ir anais laikais, o Dora ir Darna atidedama nenusakomai atei-čiai, nes pirmiausia reikia su-vesti sąskaitas“.

A.†A.

SIMAS KUZMICKAS

Gyveno St. Petersburg, FL, anksčiau Chicagoje.

Mirė 1993 m. birželio 5 d., vakare, sulaukęs 76 metų. Gimė Lietuvoje, Alytaus apskrityje, Dubenų kaime. Nuliūdė liko: žmona Stefanija Jurkūnaitė, dukters – Milda Iverson, žentas Tarvis ir jų vaikai: Eric, Kristoffer; Danguolė Kuzmickaitė; sūnūs – Jurgis, marti Marilyn ir jų dukros Kathryn, Kourtney ir Nicole; Stasys; Kestutis, marti Candice, jų vaikai: Sarah, Patrick, Paul; seserys – Stasė ir Pranutė Kuzmickaitės bei kiti giminės Lietuvoje; taip pat svainiai: Jonas ir Vincentina Jurkūnai su šeima; Balys ir Teofilė Rymantai, Stasio Jurkūno žmona su šeima.

Priklausė St. Petersburg Romo Kalantos šaulių kuopai, St. Petersburg lietuvių ir pensininkų klubams.

Velionis pašarvotas trečiadienį, birželio 9 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvis įvyks ketvirtadienį, birželio 10 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas i Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas i Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma aukoti šv. Mišioms arba lietuviškos organizacijos.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdė žmona, dukters, sūnūs, anūakai, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A.

Valerijonas Jakovickas

Gyveno Lemont, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1993 m. birželio 4 d., 6 val. ryto, sulaukęs 72 metų. Gimė Lietuvoje, Toleme. Amerikoje išgyveno 42 m.

Nuliūdė liko: brolis Vaclovas su žmona Danute ir dukra Rūta bei kiti giminės.

Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, birželio 7 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvis įvyks antradienį, birželio 8 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta i Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas i Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Vaikų Vilties fondui.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdė brolis su šeima ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

P A D Ė K A

A.†A.

JUZEFA EIDIMTAITĖ DŽIUBINSKIENĖ

Mūsų mylima Mamytė, Bobutė ir Probobutė, Vlodo Džiubinsko našlė, gimusi Rainiuose, Lietuvoje 1901 m., mirė 1993 m. gegužės 11 d., sulaukusi 92 metų ir buvo palaidota gegužės 14 d. Šv. Marijos kapinėse, New Britain, CT.

Nuoširdžiai dėkojame Šv. Andriejaus bažnyčios klebonui kun. Jonui Rektoriui už atsisveikinimo maldas ir šv. Mišių atnašavimą.

Dėkojame muzikui Jurgiui Petkaičiui ir visiems choris-tams už giesmes Mišiose.

Dėkui visiems atsilankiusiems i atsisveikinimą ir daly-vavusiems Mišiose. Dekui už nuoširdžius užuojautos žodžius, aukas našlaičiams Lietuvoje ir palydėjusiems i Amžinybę mūsų mylima Mamytė.

Giliame liūdesyje dukters – Regina Martinonienė ir Marija Aleksandravičienė ir jų šeimos.

Poetė Gwendolyn Brooks ir Indrė Tūjėnienė priima sveikinimus jų pager-bimo metu Čikagoje gegužės 22 d. Pritzker Parke. Nuotr. Jono Maleiškos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Studentai ateitininkai šį šeštadienį, birželio 12 dieną, kviečia visus ateitininkus dalyvauti 5 val. vakaro šv. Mišiose Pal. J. Matulaičio misijos koplyčioje, Lemonte. Mišių metu nauji studentų ateitininkų draugovės nariai duos iškilmingą pasižadėjimą. Po Mišių — pabendraavimas.

Prisiminkime baisiuosius 1941 m. birželio įvykius, melsdamiesi už Lietuvą Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte, birželio 13 d., 11 val. ryto. Minėjimą ruošia ir visuomenę kviečia dalyvauti LB Lemonto apylinkės valdyba.

I Lietuvio fronto bičiulių tarybą yra naujai išrinkti šie asmenys: Juozas Ardyas, dr. Zigmantas Brinkis, dr. Petras Kisieliūnas, dr. Vytautas Majauskas, Vytautas Petrulis, P. Algis Raulinaitis, Vladas Sinkus, Jonas Urbonas ir Vytautas Volertas. Kontrolės komisiją sudaro: Jonas Kavaliūnas, Pilypas Narutis ir dr. Vaclovas Šaulys.

Adolfas Valšeika, žinomas dailininkas, Bažnytinio meno muziejaus organizatorius, Meno Akademijos dėstytojas, Dailės muziejaus organizatorius, turėjęs Čikagoje dekoratyvinio meno studiją, išvyksta į Lietuvą. Koks jis yra žymus menininkas, rasite Lietuvos Enciklopedijos XXXIII tome, kur jo biografiniai yra skirta net 4 puslapiai. Birželio 14 d. Beverly Shores lietuviai jam rengia išleistuves.

Mokyti. Stasė Petersonienė, tik grįžusi iš viešnagės Lietuvoje, papasakos savo išpildžius Jaunimo centro Moterų klubo rengiamoje vakaronėje šį penktadienį, birželio 11 d., 7:30 val. vakaro. Visi kviečiami.

Audrai Prialgauskaitė, lankanti Maria aukštesniąją mergaičių mokyklą, paskirta Ses. Bernardos vardo muzikos stipendija ateinantiems mokslo metams.

x TĖVŲ DIENOS šv. Mišių bei maldų novena prasidės birželio 11 d. ir tęsis iki 21 d. Marijonų koplyčioje prie „Draugo“. Ši novena skirta šv. Jėzuso Širdies garbei, meldžiant tėvams kūno ir sielos sveikatos, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, gimi mirusiems — amžinosios laimės. Maloniai kviečiame įsijungti į šias ypatingas mūsų maldas. Savo tėvų, vyrų, uošvių ir senelių vardus siųskite: **Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629.**

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai — **viskas užsienietiška. 55 sv.** įvairaus maisto — **\$98.** Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. **45 sv.** įvairaus maisto be mėsos — **\$75.** **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

Edmundas Jakaitis, dažnas ir uolus mūsų dienraščio bendradarbis, staiga mirė š.m. birželio 3 d., 7 val. vakaro (Lietuvos laiku) Kaune, kur jis buvo nuvykęs aplankyti giminių.

Dr. Bronius Nemickas iš New Yorko atstovaus Amerikos Lietuvių Tautinę sąjungą JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos ruošiamoje visuomeninėje politinėje konferencijoje š.m. birželio mėn. 19-20 d. Detrote.

Jūratė Budrienė Lietuvos Vaikų Vilties komiteto reikalų vedėja, birželio 2 d. išvyko į Lietuvą. Lietuvoje bus iki birželio mėn. 22 d., tvarkydama Lietuvos Vaikų Vilties reikalus, tarsis su atitinkamais pareigūnais Vilniaus ortopedinės operacinės steigimo reikalais. Kartu su J. Budrienė namo — į Biržus — grįžo Violeta Braškytė. Violetai per praėjusius 14 mėnesių buvo padarytos dvi operacijos Čikagos Shriners ligoninėje.

Nijolė Zelwinder, LB Detrote apylinkės pirmininkė, visuomeninės-politinės konferencijos metu Detrote organizuoja Lietuvos vaikų piešinių apie laisvę parodą. Atidarymas įvyks šeštadienį, birželio 19 d., 7:30 val. vakare Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros centre. Žodį tarsi Seimo narys ir Lietuvos centro judėjimo pirmininkas Romualdas Ozolas.

Union Pier Lietuvių draugija birželio 13 d., sekmadienį, „Gintaro“ vasarvietėje, Union Pier, MI, rengia metinį birželinį trėmimų paminėjimą, kuriame kviečiami visi draugijos nariai, Beverly Shores, Michiana, New Buffalo, Union Pier, Harbert, Sawyer ir apylinkėse gyvenantieji tautiečiai dalyvauti. Programoje: vasarvietės gamtoje — 11 val. ryto (Michigan laiku) pamaldos, ir po pamaldų — oficialioji minėjimo dalis, „Gintaro“ vasarvietės valgyklos patalpose. Po minėjimo — bendri dalyvių užkandžiai.

ALTO valdybos posėdis įvyks birželio 11 d., 7 val. vak. ALTO būstinėje, Čikagoje. Posėdžio darbotvarkėje bus svarstomi JBANC'o pusmečio posėdžio reikalai ir pasirošimas metiniam suvažiavimui.

x „ŽAIBAS“ ketvirtį metį garantuoti ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje į namus. Dvilykos labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. **Visi užsakymai pristatomi per 10 darbo dienų į namus.** Kreiptis: „ŽAIBAS“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

x Pardudame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnaiskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

Kriauceliūnų Vardo Vaikų namelių padėjeja (kairėje) Aldona Pankienė ir direktorė Marytė Utz su 35-ąja abiturientų laida. Iš kairės: Linas Aleksūnas, Veronika Grybauskaitė, Paulius Trimakas, Lisa Bartašūte, Aras Hannan, Laura Palukaitytė ir Jonas Vaičikonis.

POPIETĖ APIE KELIAVIMĄ

Birželio 2 d. į Vyresniųjų lietuvių centrą, Seklyčia, susirinko tiek žmonių, kad nebetilpo. Matyt, paskaitininkas ir jo tema tiek daug jų sutraukė.

Programą vedė Elena Sirutienė, pradėdama popietę, paminėjo žmonių palinkimą keliauti. Todėl ji ir pakvietė šios dienos prelegentą Aleksą Lauraitį, kurio ir pristatyti beveik nereikėjo, nes daugumas jį gerai pažįsta. Po to ji pranešė, kad po paskaitos Vladas Plepys parodys filmą iš savo kelionių.

A. Lauraitis gana išsamiai nušvietė įvairius keliavimo būdus. Svarbiausi yra du: keliauti pavieniai arba su grupe ir vadovu.

Kas keliauja per kelionių agentūrą, sutaupo nemažą kelioninių už lėktuvo bilietus, nes tiesiai perkant iš kelionių biurų, tenka mokėti brangiau. Kodėl taip? Mat agentūros gauna nuolaidą savo grupės keliautojams. Agentūra užsako pagal kompiuterį, atradusi pigiausią kainą. Skrendant į užsienį, reikia prisilaikyti taisyklių. Reikia rezervuoti grupę vietą iš anksto bent mėnesį ar du. Paprastai vasaros mėnesiais, ypač liepos-rugpjūčio, lėktuvai būna perpildyti. Jis dar pastebėjo, kad lėktuvuose rūkioji labai sumažėjo JAV-se, Europoje jų esama daug daugiau. Lėktuvų bilietai, kuriuos galima pratesti, kainuoja brangiau, o išskendant paskirtą dieną būna pigesni.

Be to, dar priminė, kad šiame krašte galima automobilius išnuomoti tik su kredito kortele, nemokant grynais pinigais. Grupinės kelionės turi daug teigiamų privalumų: pigesni bilietai, parūpina nakvynės viešbučiuose iš anksto, kur paprastai gaunami geri pusryčiai — socialiai priskimę, nebereikia nei pietų. Su grupėmis keliaudami, gali pamatyti daug daugiau ir įdomesnių vietų. Patarė, nuvykus į Lietuvą, nepradėti visko kritikuoti, tenka priimti gyvenimą tokį, koks yra. Labiausiai pabrėžė keliaujant būti atsargiems. Pasitaiko sukčių, kurie nori įpiršti bilietą labai pigiai, bet dažnai apgauna. Negalima kelionėje nieko priimti iš nepažįstamų, nes gali būti narkotikai, ir už tai gali susilaukti daug nemalonumų. Lygindamas įvairias tautybes, jis priėjęs išvados, kad lietuviai esą patys geriausi ir sąžiningiausi.

Buvo iškelta keletas klausimų. A. Lauraitis labai gerai viską paaiškino. Po to Vladas Plepys rodė vaizdžiuose iš savo kelionių po Azijos kraštus. Pirmiausia pamatė tolimąjį Hong-Kongą su didžiuliais dangoraižiais, lygiai kaip Čikagoje ar New Yorke. Paskui rodė kitus kraštus: Singapūrą, Malaiziją ir kt. Bet ten vaizdai jau skyrėsi: daug žalumos, parkų ir gelių. Pamatė ir keletą lietuviškų veidų — jo kelionės draugų.

Programą vadovė E. Sirutienė nuoširdžiai dėkojo A. Lauraitiui už paskaitą ir V. Plepiui už parodytą įdomią šviesiajuoste. Kartu ji pakvietė visus pasilikti pietų ir pabendrauti.

APB

MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS VAIKŲ NAMELIUOSE

Penktadienį, gegužės 28 d., susirinkome Kriauceliūnų Vardo Lietuvių Montessori Vaikų nameliuose užbaigti mokslo

IŠ ARTI IR TOLI

Popiežius Jonas Paulius II savo ganytojišką kelionę į Lietuvą pradeda šeštadienį, rugsėjo 4 d. ir į Vilniaus aerouostą atvyksta trečią valandą po pietų. Popiežių lydi 30 žmonių, kurie dalyvaus ten visuose renginiuose. Kartu atskrenda ir 53 Vatikane akredituoti žurnalistai.

JAV

Tautinių šokių grupė „Rūta“, vadovaujama Antaninos Bulotienės, jau 15 metų gyvuoja Colorado LB apylinkės ribose. Pasirodo įvairiomis progomis saviems ir kitataučiams.

Jaunimo sąjungos suvažiavimas, įvykęs š.m. balandžio mėn. Los Angeles, išrinko naują valdybą ir svarstė savo veiklos planus. Į valdybos pirmininkes kandidatavo Gailė Radvenytė (Los Angeles, CA) ir Audra Krokutė (St. Claire, NJ). Išrinkta Gailė Radvenytė. Nors suvažiavime dominavo socialinio bendravimo nuotaika, tačiau rūpestingai buvo svarstytas jaunimo galimybė padėti Lietuvai. Šį klausimą analizavo paskaitininkai: dr. A. Deveikytė, prof. A. Avizienis ir D. Venckutė. Pirmininkė nusi-skundė, kad Jaunimo sąjungos valdybai trūksta lėšų aplinkraščio išleidimui. KV pirmininkas siūlė naudoti JAV LB pašto duotą Nr., kuris žymiai sumažins išsiuntinėjimo išlaidas.

Ekonominių reikalų taryba organizuoja konferenciją Los Angeles š.m. rugsėjo 25-26 d. Jos tikslas — skatinti verslą ir investicijas Lietuvoje. Tuo metu taip pat vyks jau senokai užplanuota Lietuvos verslininkų gaminių paroda. Konferencijoje tikimasi 150 dalyvių. Konferencija vyks Ritz Carlton viešbutyje. Numatomas Lietuvos Ekonominių reikalų ministro dalyvavimas. Šios konferencijos data derinama su Los Angeles lietuvių parapijos tra-

metus ir išleisti šių metų abiturientus. Vaikų namelių direktorė Marytė Utz ir jos padėjeja Aldona Pankienė subūrė visus auklėtinius į ratą, kuriame vaikučiai parodė tėveliams, broliukams ir sesutėms bei kitiems svečiams, ką jie šiais mokslo metais išmoko — dainavo, deklamavo ir šoko.

Po to 7 deklaminiai — 35-oji Vaikų namelių abiturientų laida — susėdė į kėdutes, laukdami, kol direktorė kiekvieną pakvies į priekį. Marytė Utz įteikė baigimo pažymėjimus Linui Aleksūnui, Lisa Bartašūtei, Veronikai Grybauskaitėi, Arui Hannan, Laurai Palukaitytei, Pauliui Trimakui ir Jonui Vaičikonui. Aldona Pankienė apdovanojo visus lietuvišką knygute, A. Palukaitis tėvų komiteto vardu įteikė kiekvienam dovanėlę, o Kristina Genčienė, mokyklėlės sekretorė, pasveikino abiturientus su gėlėmis.

Apdovanojimą ir savo mokytojas. Marytė Utz ir Kristina Vaičikonienė jau kitais metais nebegrįžta į Vakų namelius, tai atsisveikinimo su dėkingumu ir liūdesiu. Irena Kriauceliūnienė, savo ir dr. Leono Kriauceliūno vardu pasveikino abiturientus, o tėveliams priminė prieš 35 metus ištartą pažadą — kol nors vienas lietuviukas šia mokyklėlę lankys, tol dr. ir I. Kriauceliūnai savo pastatą paskirs mokyklėlei tikslui, neimdami už tai jokio užmokestio.

Visi pasivaišino E. Markulienės paruoštais užkandžiais ir išiskirstė, džiaugdamiesi sėkmingai praėjusiais mokslo metais bei ateinančiomis vasaros atostogomis.

kv

dicine diena, kasmet vykstantia tuo pačiu metu, į kurią suplaukia tūkstančiai žmonių.

Detrote š.m. birželio 19-20 d. ruošiamas politinio-visuomeninio pobūdžio konferencija. Konferencijos techniškus darbus vykdė LB Michigano apygardos valdybos sudarytas komitetas, vadovaujamas L. Rugienienės. Konferencijos tikslas: apžvelgti padėtį Lietuvoje, išsikalbėti dėl išsivijios nuotaikų Lietuvos atžvilgiu ir pan. Konferencijoje dalyvauti pakviestas min. pirm. Šleževičius, LSP pirm. Sakalas, Lietuvos centro judėjimo pirm. ir Seimo narys Ozolas ir Sąjūdžio aktyvistas Šaltenis. Kiti prelegentai kviečiami iš išsivijios. Dalyvaus ir amb. S. Lozoraitis. Registracijos mokeskis, mokant iš anksto — 65 dol. Atvykus registruojantis — 75 dol. Registracija siunčiama į tvarkančiam vadovui: Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Drive, Bloomfield Hills, MI 48302-1511, tel.: (313) 642-7049.

Lietuvos ambasadorius prie JT A. Simutis gegužės 27 d. perėmė Rytų Europos grupės pirmininkavimo pareigas tų valstybių ambasadorių bendrojoje spiešpriečiuose, kuriuos Jungtinėse Tautos surengė gegužės mėnesį einantis grupės pirmininko pareigas Latvijos ambasadorius A. Baumanis. Birželio mėn. ambasadorius Simutis pirmininkaus Rytų Europos valstybių grupei, kuriai priklauso devyniolika valstybių: Albanija, Armenija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarija, Jugoslavija, Kroatija, Čekija, Gruzija, Latvija, Lietuva, Moldova, Lenkija, Rumunija, Rusijos Federacija, Slovakija, Ukraina ir Vengrija.

Gegužės 21 d. ambasadoriaus padėjėjas spaudos ir politikos klausimams V. Nakas padarė pranešimą apie Lietuvą „Paramos projektą“ („Project Assist“) nariams, vykstantiems š.m. gegužės mėnesį į Baltijos šalį, kur panašios delegacijos lankėsi ir praeitais metais. Delegacijos nariai yra patyrę Amerikos teisininkai, kurių pagrindinis tikslas yra užmegzti ryšius su teisės specialistais Baltijos šalyse, pasidalinti mintimis apie esamą teisinę sistemą šiose šalyse.

Tą pačią dieną ambasadorius St. Lozoraitis ir V. Nakas dalyvavo Valstybės departamente diplomatiniam korpusui surengtame susitikime su JAV ambasadoriumi Rusijai ir naujos nepriklausomoms valstybėms S. Talbott, kuris neseniai grįžo po kelionės į buvusią Sovietų respubliką bei Estiją. Ambasadorius S. Talbott papasakojo apie įvykius susitikimus, savo pastebėjimus apie politiką padėti šiame regione, atsakė į jam pateiktus klausimus.

VOKIETIJOJE

Vokietijos piliečiai Lietuviai, turį Lietuvos pilietybę, nepraranda vokiečių pilietybės. Tokia išvada siūloma iš Federalinės Vokiečių Respublikos Vidaus reikalų ministerijos atsakymo į paklausimą, ar Vokietijos pilietis lietuvis, išsijęs Lietuvos Respublikos pasą, neturi grąžinti vokiečių paso.

Paaiškinęs vokiečių pilietybės įstatymo atitinkamus straipsnius, Vidaus reikalų ministerijos valdininkas 1993 balandžio 5 rašte daro išvadą, kad pagal sakytus nuostatus, Vokietijoje gyvenantis vokiečių pilietis lietuvis nepraranda vokiečių pilietybės tuomet, kai Lietuvos pilietybę ne naujai įsigyja, bet Lietuvos istaigos patvirtina, kad ją tesia, t.y. jau turėta pilietybę atstatoma.

igijimas prašymu neveda prie vokiečių pilietybės netekimo, jei prašytojas savo gyvenamąją vietą (t.y. pagrindinį savo gyvenimo svorį) pasilaiko Federalinėje Respublikoje. Paprastaiariant, jei Vokietijos pilietis, nuolat gyvenęs Vokietijoje, vienokiu ar kitokiu būdu išgyja Lietuvos pilietybę, vokiečių pilietybės nepraranda. Dėl vokiečių pilietybės netekimo gali kilti klausimas tik tada, jei Vokietijos pilietis persikelia nuolat gyventi į užsienį (Vokietijos LB valdybos „Informacijos“, 1993 gegužė).

Vasario 16-osios gimnazija naujuosius mokslo metus pradeda š.m. rugpjūčio 30 d. Bendrabutis veiks nuo rugpjūčio 29 d. Mokiniai priimami į visas klases. Bendrabutis kainu naujuose mokslo metais mokiniams iš Vokietijos b. 1500, — DM per metus t. r. 375 — DM per mėnesį. Vyresnių klasių mokiniai gali gauti stipendijas, jeigu jie yra Vokietijos piliečiai. Mokslo nemokamai, tik už papildomas pamokas reikia mokėti, jeigu jos reikalingos. Mokslo einamas pagal Hesseno švietimo ministerijos nustatytą programą vokiečių gimnazijoms. Absolventams išduodamas valdiškas brandos atestatas, kuris suteikia tas pačias teises stoti į bet kurį Vokietijos universitetą, kaip ir valdiškų vokiečių gimnazijų abiturientams. Vaikai auklėjami tautine ir krikščioniška dvasia. Veikia tradicinės lietuviškos jaunimo organizacijos, kaip skautai ir ateitininkai. Gimnazija turi savo tautinių šokių grupę, chorą, orkestrą ir kitus savi-veikos būrelius. Tėvai iš Vokietijos prašomi savo vaikus užregistruoti dar iki gegužės mėnesio galo, nes vėliau gali pritrūkti vietų bendrabutyje, kadangi laisvos vietos bus atiduotos mokiniams iš užsienio ir Lietuvos. Bendrabutyje vietų skaičius ribotas ir praeitais metais visos buvo užimtos. (Vokietijos LB „Informacijos“, 1993 gegužė)

BRAZILIJOSJE

Gauta žinia iš Brazilijos, kad mirė buvęs Lietuvos karo aviacijos naikintuvų grupės vadas majoras Vytautas Čemarka. Iš Lietuvos buvo pasitraukęs 1944 metais, gyveno Vokietijoje Kempteno lietuvių stovykloje, Bavarijoje. Brazilijon atvyko 1949 metais.

Š.m. sausio 17 d. Itaqueros valstijos ligoninėje plaučių uždegimu ir kitoms komplikacijomis mirė Vytautas Čemarka, sulaukęs 92 metų. Paskutinius keliolika metų velionis gyveno su seserėčia Olimpija Kizlauskaitė Guainazes priemiestyje ir buvo kun. Juozo Šeškevičiaus aprūpintas bei prižiūrimas. Velionis buvo paskutinis gausios Čemarkų šeimos narys. Jis buvo palaidotas Vila Formosa kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun. Aleksandras Milašius, o kun. J. Šeškevičius padengė laidojimo išlaidas ir aukėjo už velionį Mišias.

Olimpija Kizlauskaitė mirė kovo 12 d. Monte Ararat ligoninėje, turėdama 80 metų. Sirgo ilgą laiką. Velionė buvo kilusi iš Kudirkos Naumiesčio. Brazilijon atvyko su Čemarkų šeima. Paskutiniu metu gyveno su dėde Vytautu Čemarka Guainazes mieste. Jie buvo globojami kun. Juozo Šeškevičiaus. Laidotuvėmis rūpinosi kun. Petras Rukšys. Jis taip pat atliko laidojimo apeigas Via Alpina kapinėse.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Skaitykite ir remkite vienintelį išsivijios lietuvių dienraštį

DRAUGA

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime „Draugo“ dienraščiui (4545 W. 63rd. Str., Chicago, IL 60629)

DRAUGAS
MŪSŲ IŠSIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS
IR KULTŪROS ŠVYTYRS.